

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

EINA 75-TUOSIUS METUS — DEIMANTINĖ SUKAKTIS

Vol. LXXVIII Kaina 25 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, SPALIS — OCTOBER 16, 1984

Nr. 205

„Aušra“, Nr. 39(79)

Vokiečių okupacija

Tomas Žemaitis

Laikinoji vyriausybė

(Tęsinys)

Civilinės valdžios metai

Išsteigus Lietuvos generalinę sritį, ji buvo padalyta į Vilniaus miesto, Vilniaus krašto, Kauno miesto, Kauno krašto, Šiaulių ir Panevėžio apygardas, kurioms valdyti paskirti apygardų komisarai.

1942 m. prie Lietuvos generalinės srities prijungta Ašmenos ir Svyrių apskritys ir Vydyčių miestelis su apylinkėmis. Breslaujos apylinkės ir Lydos apskritys liko Gudijos generalinėje srityje. Iš Suvalkų trikampio (į kurį įėjo Augustavas, Suvalkai ir Seinai su apylinkėmis), Gardino ir Druskininkų apylinkių buvo sudaryti Naujieji Rytprūsiai.

Perimdamos okupacinę valdžią A. Rentelnas pasisakė raštu dėl teisinės padėties Lietuvoje: „Yra pagrindinė mintis panaikinti sovietinę teisę. Bet dėl karo priežasčių tai gali būti tik palaipsniui įvykdyta. Į jos vietą mechanškai nestos anksčiau buvusioji teisė (...). Klausimas dėl žemės nuosavybės ir imonių lieka atviras (...). Bylų nagrinėjimas eis pagal anksčiau lietuviškų teismų santvarką, tačiau neapims vokiečių ir žydų tautybės asmenų, taip pat klausimų, liečiančių žemės sklypus ir imones“ (3, p. 99-100). Toliau Rentelnas pareiškė: „Vokiečių kalba yra tarnybinė, lietuvių kalba leistina (3, p. 100).

Tokiais patvarkymais atvira buvo paskelbta nauja okupacija, paneigianti Lietuvos nepriklausomybę, lietuvių kalba nustumiama į antraeilę („leistina“) vietą, iš lietuvių įstaigų kompetencijos išimamas nekilojamas žemės ir imonių turtas. Kadangi laikinoji vyriausybė buvo panaikinusi nevietinę teisę, tai generalkomisaro žodžiai reiškė, kad jis pirma grąžins

sovietinę teisę, kad paskui „palaipsniui“ galėtų ją panaikinti. Sovietinės teisės grąžinimas buvo naudingas vokiečių okupaciniam režimui apskritai ir to režimo atstovams individualiai. Pastarieji naudojosi proga pasipelninti.

Generalkomisariatas ir tarėjai

Perėmus Lietuvos valdžią, Rentelnas paskyrė generalinius tarėjus iš lietuvių tarpo. Pirmuoju tarėju paskirtas P. Kubiliūnas, ūkio tarėju prof. V. Jurgutis, žemės ūkio B. Vitkus, švietimo dr. P. Germantas-Meskauskas ir kt. Tarėjų tarpe liko trys laikinosios vyriausybės ministrai, tikėdamiesi sušvelninti okupacinį režimą (M. Mackevičius, B. Vitkus ir J. Matulionis).

Vokiečių okupacinėje sistemoje paraleliai veikė generalkomisaro įstaiga ir lietuvių tarėjų įstaigos. Komisariate buvo po referentą kiekvieno tarėjo įstaigai. Referentas su tarėju tarėsi, kaip galima praktiškai tam tikrus komisarato reikalavimus įvykdyti. Toks paralelizmas buvo tik Lietuvoje. Estijoje ir Latvijoje komisariatams ir vietinėms savivaldoms buvo sujungti. Tas Lietuvoje turėjo ir praktinės reikšmės: tarėjas turėjo daugiau laisvės savo įstaigoje, pasirinkdamas administracinį personalą. Bolševikai buvo pakeitę beveik visą administracinį personalą įstaigoje bei imonėse, paskirdami naujus režimui ištikimus asmenis, nors dažnai nemokšas. Vokiečiai tenkinosi valdžios viršūnėmis. Didžiausia administracijos personalo dalis (apskričių viršininkai, burmeisterai, policijos vadai ir kt.) buvo paskirti laikinosios vyriausybės. Jie atkakliai laikėsi lietuviškos linijos, sumaniai sabotavo vokiečių įsakymus, nukreiptus prieš lietuvių interesus. (Bus daugiau)

Popiežius užtaria mažas valstybes

Roma. — Popiežius Jonas Paulius II grįžo iš savo 24-tosios kelionės į užsienį. Per tris dienas jis aplankė Ispaniją, Dominikonų respubliką ir Puerto Rico. Santo Domingo mieste jis kartu su Pietų Amerikos vyskupais pradėjo devynių metų programą, kuri ves į 500 metų sukakties nuo krikščionybės pradžios Naujajame Pasaulyje minėjimą. Krikščionybė atkeliavo iš Ispanijos kartu su Kristopu Kolumbu.

Savo kalbose šioje kelionėje popiežius išreiškė susirūpinimą regiono problemomis, pasmerkė smurto veiksmus, korupciją, socialinį neteiseningumą, ginklavimąsi. Jis išpėjo užsienio galybės nebandyti primesti naujų kolonializmo formų Pietų Amerikos šalims. Jis užsiminė apie Trečiojo Pasaulio valstybių krizę, prie kurių prisidėjo didžiulės skolos turtingosioms pasaulio šalims. Popiežius pasmerkė „naujojo kolonializmo“ formas, kurios skandina Pietinės Amerikos žmones savo peršamais giminių kontrolės, sterilizavimo, abortų liberali-

zavimo prasimanymais, kiršina žmones, tikisi privilegijų, skatinamos nevieningumą, nepastovumą, šeimų ardymą. Svetimos galybės, siekdamos savo strateginių tikslų, laiko Pietų Amerikos šalis savo manevrų poligonais, pasakė Šventasis Tevas.

Popiežius lėktuve buvę reporteriai klausė jį apie planus aplankyti Kubą. Popiežius atsakė, kad jis mielai važiuotų į Kubą, tačiau jis nėra gavęs pakvietimo. Popiežius savo pamokslė San Juan mieste pasiuntė sveikinimus Kubos tikintiesiems. Kalbėdamas su korespondentais, Paulius Jonas II pabrėžė, kad mažos šalys Centrinėje Amerikoje turi teisę pačios pasirinkti valdymosi formą. Jų nereikėtų didžiosioms valstybėms manipuluoti. Popiežius išreiškė viltį, kad taika sugrįš į regioną ir pasakė, kad Bažnyčia daro viską, kad konfliktai ten pasibaigtų. Tai yra Bažnyčios moralinis darbas, ne politinis. Mūsų rūpestis, kad mažosios valstybės, maži žmonės būtų savo gyvenime suvereniai, turėtų

savo identitetą, savo politines formas, savo nepriklausomybę, pasakė popiežius Jonas Paulius II.

Valstybės sekretorius George Shultz kelia tostą JAV tvirtai remia Salvadoro taikos iniciatyvą, su Salvadoro prezidentu Jose Napoleon Duarte derybas su sukiliųjų vadais, pareiškė Shultz.

Sėkmingai baigta erdvės kelionė

Cape Canaveral. — Daugkartinio naudojimo erdvėlaivis Challenger nusileido Floridos erdvės centre, iš kur buvo pakilęs, šeštadienį 11:26 val. ryto Chicago laiku. Visi astronautai: penki vyrai ir dvi moterys grįžo sveiki ir puikioje nuotakoje. Erdvėje jie keliavo aštuonias dienas, padarė 3,4 mil. mylių kelį. Erdvėlaivio nusileidimas Floridoje buvo tik antras iš 13 tokių erdvėlaivių kelionių. Nusileidimą čia sutrukdė davo blogi orai. Nusileidus netoli pakilimo įrengimų, šis erdvėlaivis greitai bus paruoštas naujai kelionei, kuri bus gruodžio mėn. Šio skridimo astronautų uždaviniai neskelbiami, tai bus slapta karinių reikalų kelionė.

NASA vadovai planuoja nuo šių metų rudens iki ateinančių metų gegužės mėn. pasiųsti į erdvę po vieną erdvėlaivį kas mėnesį. Cape Canaveral bus įrengtas dar vienas pakilimo bokštas. Karo aviacija vieną bokštą stato Kalifornijoje, Vandenbergo aviacijos bazėje. Iki šiol buvo naudojami trys daugkartinio naudojimo erdvėlaiviai: Challenger, Columbia ir Discovery. Ateinančių metų rugsėjo mėn. į šią grupę įsijungs dar vienas erdvėlaivis Atlantis. Pagal turimą programą, šie erdvėlaiviai aplankys kosmosą po du kas mėnesį. Numatomi per metus 24 skridimai. Paskutinės misijos vadas Robert Crippen skrido į erdvę jau keturis kartus. Antrąsyk skrido moteris astronautė Sally Ride. Kiti igulos nariai buvo naujokai. Antroji igulos moteris Kathryn Sullivan buvo pirmoji astronautė, išėjusi iš erdvėlaivio kabinos ir atlikusi pareigas erdvėje, saugoma tik specialių drabužių.

Paskutinę skridimo dieną su igula radijo bangomis kalbėjosi prezidentas Reaganas. Astronautė Sullivan pasakė, jog patirtis erdvėje buvo daugiau negu ji tikėjosi. Tai buvo pats svarbiausias momentas jos gyvenime. Šiame skridime dalyvavo ir pirmas kanadietis, jūrų laivyno karininkas Marc Garneau. Jis pasakė, kad jam didelė garbė dalyvauti šiame skridime.

Brighton. — Britanijos konservatorių partijos metinį suvažiavimą sudrumstė Grand Hotel sprogus uždėsto veiki-mo bomba. Policija kelis asmenis suėmė, tačiau jie dar nebuvo apkaltinti bombos padėjimu. Spauda kaltina policiją apsaugos priemonių silpnumu. Visi viešbučio

TRUMPAI IŠ VISUR

JAV 98-sis Kongresas užbaigė savo darbus, palikdamas daug neužbaigtų įstatymų naujam kongresui, kuris susirinks sausio mėn.

Automobilių darbo unijos skyriai patvirtino sutartį su General Motors. Derybos su Fordo bendrove irgi baigtos. Unijos vadai džiaugiasi, kad laimėtos darbo saugumo garantijos, pakelti atlyginimai, kiti priedai.

Ambasadore Jungtinėse Tautose Jeane Kirkpatrick pareiškė, jog paskutiniuose prezidento Reagano debatuose jis nebuvo daug geresnis už Mondale ir debatai baigėsi lygiomis. Prezidentas per daug buvęs apkrautas smulkmenomis, statistikos detalėmis.

Prezidentas Reaganas pasirašė įstatymą, kuris reikalauja pakeisti ant cigarečių pakelių spausdinamus išpėjimus rūkantiesiems.

Izraelio premjeras Peres pasakė spaudai, kad už mėnesio vyriausybė turės planą atitraukti kariuomenę iš Libano. Pats atitraukimas truks 6-9 mėnesius.

Rumunų prezidentas Bonos sveičias

Bona. — Rumunijos prezidentas Nicolae Ceausescu dar kartą pademonstravo savo nepriklausomumą nuo Maskvos, atvykdamas į Vakarų Vokietiją trijų dienų vizito. Jo uždavinys atgaivinti Rytų-Vakarų dialogą, sakoma Rumunijos pareiškime. Prieš mėnesį tuo tikslu Vakarų Vokietijoje turėjo lankytis Rytų Vokietijos komunistų vadai ir prezidentas Eric Honecker, tačiau Kremlius jam patarė nevažiuoti. Panašiai savo kelionę atšaukė ir Bulgarijos prezidentas Todor Živkov.

kambariai ir patalpos buvo apžiūrėtos, panaudoti net bombas surasti išreniruoti šunys, tačiau jie bombos nerado. Sprogime žuvo keturi asmenys, jų tarpe parlamento narys, dar 32 buvo sužeisti. IRA pareiškė padėjusi bomba.

IRA pareiškė didžiuojamasi, kad bomba buvo padėta prieš tris savaites, dvi dienas, tris valandas ir 30 sekundžių. Premjerė Thatcher sprogime galėjo žūti, bet buvo tik sukrėsta. Šeštadienį ji šventė savo 59 gimtadienį.

Rinkiminės nuotrupos

Washingtonas. — Prezidentas Reaganas savo šeštadienio radijo kalboje vėl puolė demokratų partiją, kad jos vadų vizijoje vienišelis kili-mas yra: infliacijos augimas, bankų nuosimčių kilimas ir mokesčių didėjimas. Carterio-Mondale administracijos metu visa kita krito: investicijos, darbo našumas, atlyginimai, sutaupos, optimizmas ir ekonominis augimas, pasakė prezidentas.

Prezidentas pasakė, kad balsuotojui siemet balsuoti už Mondale būtų tas pats, kaip pirkti varotą automobilį, kurio pirkėjas pats prieš ketverius metus atsikratė, parduodamas kaip netikusį.

Chicago „Sun-Times“ dienraščio ir NBC žinių tarnybos pravedė viešosios opinijos tyrimai parodė, kad Illinois balsuotojų 52 nuos. Toliau palaiko Reaganą, o 41 nuos. žada balsuoti už Mondale. Balsuotojai buvo klausinėjami jau po Reagano-Mondale debatus. Daugumas mano, kad debatus laimėjo Mondale. Tarp Illinois vyrų Reagano remia 55 nuos., o tarp moterų — 51 nuos. Į klausimą ar šiandien jie geriau gyvena negu prieš ketverius metus, 47 nuos. Illinois balsuotojų atsakė — taip, o 28 nuos. — ne. Kiti 22 nuos. atsakė, kad jų gyvenimas nepasikeitė. Minėti opinijos tyrimai parodė, kad Chicago mieste Mondale gavo 57 nuos. balsų, o Reaganas — 37 nuos. Tarp juodųjų balsuotojų Reaganas gavo tik 4 nuos., o Mondale — 86.

Chicago „Sun Times“ laikraštis sekmadienį paskelbė vedamąjį, kuriame ragina skaitytojus perrinkti senatorių Charles Percy. Įrodinėjama, kad sen. Percy balsavo už administracijos ekonominio atsigavimo programą, o kongresmenas Paul Simon balsavo — prieš. Sen. Percy balsavo už pajamų mokesčių sumažinimą, jis visada palaikė civilinių teisių principus, visada buvo Izraelio, jo taikos ir saugumo rėmėjas. Net ir tokie žymūs žydų vadai, kaip

buvęs valstybės sekretorius Henry Kissinger ir sen. Jacob Javits lūdi, kad sen. Percy nėra Izraelio priešas, ką bando įrodyti kai kurie žydų politinės akcijos komitetai.

Rinkiminėje kampanijoje Chicago gavo įsivėlė miesto meras Washington. Radijo stotyse pasigirdo reklaminiai mero pareiškimai, kuriuose jis kaltina sen. Percy, kad tas juoduosius išdavęs, ragina klausytojus balsuoti už kongresmeną Simon. Sen. Percy pareiškė, kad meras Washingtonas yra savo kaltinimuose tikras rasistas. Jis tegu nebėga pas sen. Percy prašyti paramos, kai ko nors reikės Chicago miestui iš federalinės valdžios, pasakė Percy.

Artėjant rinkimams, skelbiama, kad šių metų balsavimuose gali dalyvauti rekordinis amerikiečių skaičius. Abi partijos daug dirbo, registruojamos dar nesiregistravusius piliečius. Užsiregistravusių esą 74 nuos. gyventojai. Iki šiol daugiausia amerikiečių balsavo Kennedžio-Nixon rinkimuose 1960 m., — net 62,8 nuos. Po to balsuotojų nuosimtis vis mažėjo. Paskutiniuose prezidento rinkimuose 1980 m. dalyvavo 52,6 nuos. turinčių balsavimo teisę.

Egiptas prašo daugiau ginklų

Kairas. — JAV gynybos sekretorius Caspar Weinberger atvyko šeštadienį į Egiptą, kur prezidentas Mubarak dar kartą prašė parduoti Jordanui priešlėtvinių Stinger raketų. Prezidento Reagano administracija anksčiau buvo sutikusi tas raketas Jordanui parduoti, tačiau Izraelio vyriausybė ir Izraelio draugai Kongrese šį sumanymą atmetė. Kovo mėn. administracija planus parduoti raketas (apie 1,600 Stinger) Jordanui atšaukė. Sekretorius Weinbergeris nurodė Egipto prezidentui, kad šiuo metu jis nieko pažadėti negali, nes už trijų savaičių Amerikoje bus rinkimai. Dėl tos pačios priežasties Weinbergeris negalėjo pažadėti naujų ginklų ir Egiptui. Šį klausimą teks svarstyti, kai susirinks naujas Kongresas.

Egipto prezidento patarėjas El Baz pasakė Weinbergeriui, jog Amerikos paramos Izraeliui didinimas pakens arabų aktyve Amerikos, kaip taikos tarpininko, vaidmeniui.

Tuo pačiu metu Egipte lankėsi ir Prancūzijos gynybos ministeris Charles Hernu. Jis irgi kalbėjo apie ginklus Egiptui ir Jordanui. Jordano karalius Husseinas, sužinojęs, kad JAV Kongresas jo karaliai ginklų neparūpins, piktai pagrasino, kad jis ginklų gaus kitur, net, jei reikės, Sovietų Sąjungoje.

Washingtono valstybės departamentas pareiškė, kad tos sovietų skriejančios raketos jau seniai išdėstomos. Jau buvo ne kartą siūloma derėtis dėl tų raketų atitraukimo ir uždraudimo. Derybas Maskva atmetė, sakoma valstybės departamento pareiškime. Velionis prezidentas Andropovas pernai lapkričio 24 d. išpėjo, kad sovietų branduolinių ginklų bus pasiūti į vandenį netoli JAV, tuo atliepiant į naujus JAV ginklus Vakarų Europoje.

Maskvos teismas nubaudė penkis plėšikus nuo 5 iki 13 metų priverčiamojo darbo stovykloje už bažnyčių plėšimus. Gauja vogdavo ikonas ir kitus meno kūrinius ir vėliau juos pardavinėdavo.

Egiptas prašo daugiau ginklų

Kairas. — JAV gynybos sekretorius Caspar Weinberger atvyko šeštadienį į Egiptą, kur prezidentas Mubarak dar kartą prašė parduoti Jordanui priešlėtvinių Stinger raketų. Prezidento Reagano administracija anksčiau buvo sutikusi tas raketas Jordanui parduoti, tačiau Izraelio vyriausybė ir Izraelio draugai Kongrese šį sumanymą atmetė. Kovo mėn. administracija planus parduoti raketas (apie 1,600 Stinger) Jordanui atšaukė. Sekretorius Weinbergeris nurodė Egipto prezidentui, kad šiuo metu jis nieko pažadėti negali, nes už trijų savaičių Amerikoje bus rinkimai. Dėl tos pačios priežasties Weinbergeris negalėjo pažadėti naujų ginklų ir Egiptui. Šį klausimą teks svarstyti, kai susirinks naujas Kongresas.

Egipto prezidento patarėjas El Baz pasakė Weinbergeriui, jog Amerikos paramos Izraeliui didinimas pakens arabų aktyve Amerikos, kaip taikos tarpininko, vaidmeniui.

Tuo pačiu metu Egipte lankėsi ir Prancūzijos gynybos ministeris Charles Hernu. Jis irgi kalbėjo apie ginklus Egiptui ir Jordanui. Jordano karalius Husseinas, sužinojęs, kad JAV Kongresas jo karaliai ginklų neparūpins, piktai pagrasino, kad jis ginklų gaus kitur, net, jei reikės, Sovietų Sąjungoje.

Washingtono valstybės departamentas pareiškė, kad tos sovietų skriejančios raketos jau seniai išdėstomos. Jau buvo ne kartą siūloma derėtis dėl tų raketų atitraukimo ir uždraudimo. Derybas Maskva atmetė, sakoma valstybės departamento pareiškime. Velionis prezidentas Andropovas pernai lapkričio 24 d. išpėjo, kad sovietų branduolinių ginklų bus pasiūti į vandenį netoli JAV, tuo atliepiant į naujus JAV ginklus Vakarų Europoje.

Maskvos teismas nubaudė penkis plėšikus nuo 5 iki 13 metų priverčiamojo darbo stovykloje už bažnyčių plėšimus. Gauja vogdavo ikonas ir kitus meno kūrinius ir vėliau juos pardavinėdavo.

KALENDORIUS

Spalio 16 d.: Galas, Jadvyga, Gudigirdas, Dova.
Spalio 17 d.: Ignatas Ant., Mamelita, Kintautas, Gytė.

ORAS

Saulė teka 7:02, leidžiasi 6:10.

Nepastovus debesuotumas, gali lyti. Temperatūra dieną 70 l., naktį 55 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIBGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

SVEIKATAI NUSITEIKIMAS IR JO VYKDYMAS

Ant prigimtų pamatų patys nusiteikime statyti pilnos sveikatos patatą, pasinaudodami tinkamu elgesiu ir sveika mityba.

Mediciniškas raginimas

Visi trokštame kuo ilgiau būti sveiki. Ir ne bet kaip, bet visi norime būti tvirti kūnu, išmintingi protu ir žmoniški nusiteikimais — jausmais, kitaip sakant, asmenybė atsidaug savo artimui. Tai kiekvieno sveikai maistancio žmogaus labai normalus troškimas.

Dabar kyla svarbus klausimas: nuo ko turime tokios neįkainojamos gėrybės — tos trejos geros sveikatos gavimui pradėti? Nuo savęs, žinoma! Ir tik nuo savęs, o ne nuo gydytojo, ne nuo vaisto, namiškių, kaimynų bei kitų pašaliečių, kurie nuo vilioja į įvairiopas tariamos sveikatos žabangas vien savo pasipelnymo trokšdami. Tik nuo savęs pradėdami stenkimes reikiama pagausinti savo treją sveikatą: kūno, proto ir nusiteikimų darną, pirma, žinoma, tokią treją gerai įsigydami.

Todėl dabar ir ryškimes susidraugauti su pilna sveikata ir tokią ryžtą savo gyvenimo dalimi paverskime. Pradėdami nuo savęs, šitaip save įtaigokime.

1. Aš nutariu pats imtis atsakomybės, kad visomis savo jėgomis laikyčiaus kaip galint geresniam stovyje. Tos mano pastangos apima vadovavimąsi sveiku protu ir tinkamo bei balansuoto gyvenimo taisyklių pildymą.

Sakysim, medicinos — biologijos mokslai tvirtina, kad žmogaus gyvybė prasideda (ir siela jai suteikiama) nuo apvaisinimo momento: vyriškos sėklos susijungimo su moteriškąja. Todėl aš tokios mokslų tiesos prisilaikau ir gerbiu naujai prasidėjusią gyvybę moteriškės išciose. Ji pagal šio kršto konstituciją turi legalią apsaugą jai dar negimui, į jos gyvavimą pasiekimui laikau žmogūdybę ir nuodėmę, nežūrint kaip koks vilkas, prieš eruką suėdamas, mėgintų teisinti savas užmačias. Sveikas protas ir normali asmenybė verčia mus toli nuo vilko elgesio ir šlietis prie eruko gėbėtojų veiklos. Ne vienam iš mūsų su tokiais vilkais nepakeliui!

2. Aš pasiryžtu iš mediciniškų šaltinių šviestis, kas yra naudingiesiems man ir mano šeimai mitybos srityje, nes suprantu, jog tinkama mityba yra pagrindas įsigijimui ir užlaikymui geros sveikatos. Sakysim, mažai riebalų ir daug selenų (fiber) maiste — valgymas stambiai maltų miltų gaminių apsaugoja nuo taip dažno vėžio atsiradimo storioje žarnoje.

3. Aš nutariu apie savo kūną — apie tą savo sudėtingą mechanizmą rūpintis bent taip, kaip aš tvarkausi su savu atomobiliu, su sava žolele piaučiu mašina ar su dulkių siurbliu. Žmogaus kūnas yra daug sudėtingesnis ir trapesnė mašina už bet kuria kad žmogaus išrastą pasaulje mašiną. Kūnas reikalauja tinkamų medžiagų, kad pajėgtų gerai veikti. Žmogaus kūnas — ta sudėtingiausia mašina — reikalauja gero kuro, tinkamo tepalo, pakankamo poilsio ir kartkartėmis

pasitaikancio persitempimo. Visi tie žmogaus mašinos reikalavimai gali būti suteikti geros mitybos pavidalu.

Maistas yra kuras, gaminąs energiją. Kūno vidaus švara — nebuvimas nuodų užtikrina gerą kūnui tepalą. Darbas — mankšta ir poilsis tvarko kūno susinešiojimą bei apgedimą. Kartais pasitaikąs kūno persitempimas įgalina žmogų jausti, kad tinkama mityba suteikia kūnui galiomybę darbuotis didžiausiam pajėgumė.

Skaysim, gyvenimo stiliaus — būdo pakeitimas: be riebaus maisto ir be cigarečių apėjimas suteikia žmogaus širdžiai daugiau gėrio, negu dabartinės širdies kraujagyslių persodinimo (bypass) operacijos ir kitoks mediciniškas gydymas, kaip pakelto kraujospūdžio tvarkymas ir dviejų kartu širdies vaistų (inderalio ir nitroglycerino) vartojimas bei cukraligės su podagra tvarkymas.

Taip tvirtina gyd. Lee Goldman, dirbąs Bostone, Brigham and Women's ligoninėje ir tyrinėjęs širdininkus aštuonerius metus (tarpe 1968 ir 1976 m.). Atsisakymas per gausių riebalų ir rūkymo apsaugojo nuo širdies mirties 55% širdininkų, kai tuo tarpu širdies operacijos ir vien mediciniškas gydymas — tik 42% jų.

Širdies kraujagyslių persodinimo operacijų (bypass) per minėtus 8 metus šiame krašte buvo atlikta ketvirtis milijono (250,000). Nuostabu, kad tos operacijos išgelbėjo nuo mirties tik 4% operuotųjų (tik 25,000 jų).

Sumažinimas riebaus maisto vyrams sumažino kraujo riebumą cholesteroliu 6,5 mg.%, o moterims — 9,7% ir tuo būdu per 8 metus apsaugojo nuo mirties 26,5% (168,000) širdininkų.

Per tuos minėtus 8 metus cigarečių rūkymas irgi sumažėjo nuo 53% iki 37% vyrų tarpe, o moterų sumažėjo rūkymas nuo 32 iki 29%. Apskaiciuojama, kad toks rūkymo sumažinimas apsaugojo nuo širdies mirties 28% (176,000) širdininkų.

Tuos tyrimus atliekant nebuvo maksimaliai pakeistas gyvenimo būdas visų tiriamųjų ir nebuvo pravaestas geriausiai mediciniškas gydymas. Todėl ateityje yra galimas dar geresnis širdininkų mirtingumo sumažinimas, kai žmonės ims griežčiau keisti savo gyvenimo vagą sveikesnė, kai jie nuodugniau ir griežčiau ims atsakyti prie riebaus maisto ir tabako rūkymo.

4. Aš nusiteikiu valgyti sveikatos įsigijimui ir jos palaikymui. Toks nusiteikimas nereiškia valgiu prikimsimą skrandžio nuo valgiais perkrauto stalo ir taip pat maistu pilno šaldytuvo. Aš turiu žinoti, kodėl ir kaip pasirinkti maistą, kuris tikrai pasitarnautų manos sveikatos statybai. Šitą tiesą turėdamas galvoje, aš galiu valgyti skaniai, gerai ir tvarkingai.

5. Aš priiname mūsų, ypač pensininkų, nelaimę valgydami: dažnas iš mūsų persivalgome, kitas gi priešingai — neprivalgo. Ir taip elgdamiesi mes aliname savo sveikatą dvejopai: mes sveikatos neįsigyjame ir jos jau turimos kaip reikiant neužlaikome. Todėl

Sodybiēt dantų gyd. Antanina Mačiukienė Sodybos pažmonyje deklamuoja savo sūnaus — skulptoriaus ir poeto eilėrašty skirtą Motinai — jai pačiai. Jis yra pavergtoje Lietuvoje.

Nuotr. M. Nagio

Stefanija Paškonienė (kr.) ir Marija Naujeliene dainuoja lietuviškas sutartines Sodybos pažmonyje.

Nuotr. M. Nagio

šiandien verskime į sveiką pusę: gerai kramtydami daug valgykime vaisių, daržovių ir jautų, o mažiau mėsų, taukų ir saldumynų.

5. Aš ryžtuos nedėti savo burnon baltos-vatinės duonos, nes aš, valgydamas prekybininkų apgadintą duoną, niekais išmetu savą prkaitu pelnytą dolerį. Toks nepilnų grūdų maistas ne tik tuština mano kišenę, bet ir alina kūną nuo tų medžiagų, kurios reikalingos mano sveikatai. Čionykštė balta, minkšta duona yra priešas mano gerovei.

6. Aš priiname tikros, lietuviškos, stambiai maltų miltų duonos didelę reikšmę sveikatai. Gamta į sėleną — javo luobelę sudėjo gyvybei svarbius elementus: mineralus, vitaminus ir dar nesuskaitytas selenoje medžiagas, būtinas tiek grūdų, tiek žmogaus sveikatai.

Todėl naudokimės gėriu, turėdami Chicagoje Ankaus Baltic Bakery, Bruno kepiklos gamtai stambiau maltų grūdų geriausią duoną. Vienas kitam jos nupirkime — dovanokime, ypač nepaslenkančius pensininkus tokiais kepsniais aprūpinkime. Gerą darbą savo ir artimo sveikatai atlikdami, mes patys jausimės laimingesni.

6. Aš nusiteikiu negerti jokių „pepsų“, nevalgyti saldinių ir saldžių su baltu cukrumi gamintų kepsnių. Toks gėrimas ir toks valgymas ne tik kaulus — dantis gadina, bet ir nesuteikia kūnui reikiamų mineralų — vitaminų. Vietoje netikusio gėralo ir maisto mes naudokime medų, molasą, rudą cukrų bei dextrozą ir taip elgtis savo šeimos narius nuteikime. Ypač vaikus nuo mažens namuose pratinkime į vaisių sultis, į vaisių — daržovių sveikatos statybai. Šitą tiesą turėdamas galvoje, aš galiu valgyti skaniai, gerai ir tvarkingai.

7. Aš ryžtuos pildyti visus gydytojo nurodymus mano mitybai — pritaikyti mano kūno sveikatai. Kai man gydytojas patars nevertoti druskos, cukraus ar riebalų bei raudonos mėsos, aš pildysiu visu pajėgumu toki gydytojo patarimą. Dabar per

daug žmonių — net 65% jų visai neboja savo sveikatos, neprisilaiko jiems gydytojo patarto maisto. Tokie valgo ne kas reikia, kas jiems naudinga, bet kas jų gomuriui patinka, į ką jie nuo seno įpratę. Todėl visi pensininkai atgimkime iš naujo sveikai mitybai — tik tada pajėgsime sulaukti malonesnio sauleleidžio.

8. Aš nusiteikiu palaikyti savo gerą savijautą ir gyvasvingumą ne vien vaistais, vien svaigalais ir ne tabako dūmais, bet normaliu gyvenimu, darbu, sveiku valgiu, tinkamu poilsiu ir žmoniškų asmenų artumoje buvimu.

Dabar dažnas pensininkas turi dvigubai pasistengti: jis turi liautis toliau tinginavęs, jis turi sukursti judėjimui, mankštai, trūsinejimuisi apie save ir saviškius ir neturi daugiau išsisukinėti nuo jam

tinkamos veiklos. Tebūna kiekvieno pagyvenusiojo ryžtas neapsileisti svaros palaiškyme ir judriu gyvūnu per visą savo amžių palikime.

9. Aš ryžtuos sveiko gyvenimo teikiamu džiaugsmu džiaugtis: linksmai nusiteikti, turimas negeroves gydytis, pakankamai išsimiegoti — pailsėti ir gryname ore kuo ilgiausiai būti, jame darbuotis. Toks elgesys užlaikys mano galvosena kuo ilgiausiai nesugadintą. Tokio gėrio visi trokštame, ypač šių, taip neramių dienų sulaukę. Būkime dėkingi geradariams, palioję buvę „Deglosiomis Begėdėmis“, vien blogiu už gerą atsilyginančiomis.

10. Aš nusiteikiu į gyvenimą žiūrėti iš gerosios pusės. Nematykime purvo darželyje, bet jurgino žiedų gėrėkime. Neskaitykime kaimyno nuodėmių, bet džiaukimės jo atliktais artimo labui darbais. Gyvenkime stadydami savo sveikatą, o jos grovimą palikime nesveiko kompiuterio savininkams.

11. Aš ryžtuos atsipalaiduoti nuo irzlumo, nuo dėl menkniekio jaudinimosi, nuo kitam kaltės metimo, pačiam esant kaltu. Aš gerai žinau, kad pilnas nusiramimas įgalina visus kūno organus dirbti harmoningai. O toks tu organų darbas yra žmogaus geros sveikatos pagrindas.

12. Aš nutariu darbuotis savos asmenybės — savų nusiteikimų stovį kiek galint pagerinti. Tik tada aš pajėgsiu būti gera dirva visiems minėtiems geros sveikatos grūdams. Būdamas gera dirva gėrio — sveikatos auginimui, aš suprasiu, kad nuo manęs — kaip nuo gulbės vanduo — turės risti šalin nesantaika su artimu, milijoninis svaiginimasis, toks narkotizavimasis, tokia tinginystė, toks tabokos dūmuose skendimas, toks sveikatos reikaluose apsilėidimas, toks kito niekinimo mėginimas savo menkystė nuo žmonių akių paslėpti. O kai visiems mums blogai darantiems mes pajėgsime gerumu atsilyginti — tik tada prasidės tikrai žmoniškas, pilnos sveikatos lydimas mūsų gyvenimas. Tokio gyvenimo visi mes geidžiame, todėl ir ryžkimės savo tinkamais darbais kuo sveikesnio ir laimingesnio gyvenimo siekti dar čia ant žemės begyvenant.

Pasiekaityti. Maurice Shefferman: Foods for Longer Living. Whitter Books, Inc.

LIETUVIAI FLORIDOJE

Miami, Fla.

SOLISTĖS DALIOS KUČENIENĖS KONCERTAS

Rugsejo 30 d. Miami Lietuvių namai turėjo neeilinį renginį — solistės Dalios Kučeniens koncertą. Su šiuo koncertu buvo ir sezoninis Miami Lietuvių namų atidarymas. Tarytum pavasariškas džiaugsmas nušvietė jai ir taip visada pavasarišką saulėtą pietinę Floridą. Solistės D. Kučeniens puikus koncertas buvo lyg šviesus pragiedrusis Miami Lietuvių namuose. Koncertas pavyko labai gerai. Programa buvo atlikta meistriškai.

Solistė Dalia Kučeniene yra gražiai pasirodžiusi ir pasaulinėje scenoje atlikdama dainos meno grožį Pietų Amerikoje, Taivane, Europoje. I Miami Lietuvių namus prigužėjo didokas klausytojų ir dainos meno mėgėjų būrys. Koncerto programa buvo gerai ir įdomiai parengta. Solistė ją atliko su didžiausiu įsijautimu, gražiu ir puikiai meniškai apipavidalintu stipriu balsu. Visoje saleje ir kiekvieno klausytojo širdyje jautėsi tikrojo dainos meno iškyla.

Pranas Daina-Banas

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-181000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates \$53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas preneratas nesiuončiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adresu, į kurį jį mokeskį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00 \$19.00

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00.

• Redakcija straipinius taiso savonuožiūra. Nesnaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Priima trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtad. nuo 10 v.r. iki 6 v.v.
Susitarimui skambinti 436-5566

DR. ZIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

Dr. Peter T. Brazio ofisą perėmė
DR. VLJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2434 West 71st Street
Tel. HE 4-5849
Val. pirm. ir penkt. 12-5; antr. ir ketv. 12-6:30; šešt. tik susitarus.

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Jei neatšiliepa, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUJŲ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. ir penkt. 2-7
Antr. ir ketv. 9-12; Šešt. 10-1

Dr. Ant. Rudoko kabinėtą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antr., ir penkt. 10-4; šešt. 10-3 val.

DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4; 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINIŠKŲ LIGŲ
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGŲ — CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. TUMASONIO ofisą perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Dr. Upendra C. Shah
Vidaus ligų specialistas
Diabeto, thyroido, impotencija ir kitų harmoninių negalavimų
Medicare apdrausti pacientai priimami
2454 W. 71st St., Chicago, Tel. 778-5099
Val. pagal susitarimą.
24 val. „answering s.“ Tel. 242-3846

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
SPECIALYBĖ VIDAUJŲ IR KRAUJŲ LIGOS
5540 S. Pulaski Road
Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Pirm., antr., ketv. ir penkt.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PŪSLES IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DR. EDMUNDAS VIZINAS
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austini)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

DR. PETRAS ŽLOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-6; šeštadieniais pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Los Angeles lietuviai

POZITYVI VEIKLA

JAV-bėse pamažu nyksta lietuvių kolonijos, o su jomis menkėja ir lietuviška veikla. Taigi labai brangintinos tos vietovės, kur tokios kolonijos dar yra. Tokie didesni lietuvių židiniai dar yra Chicagoje, Clevelande, Los Angeles, Detroit, New Yorke, kitur silpnesni, o daug kur jau sunykę. Smagu lankyti dar gyvyse lietuviškose kolonijose.

Šių eilučių autoriui pastaruoju metu teko būti Los Angeles vietovėje. Buvo gerų progų stebėti iš arti lietuvišką veiklą, dalytis įspūdiškais bei nuomonėmis su lietuvių veikėjais. Taigi malonu jais pasidalyti ir su skaitytojais, nors mūsų spaudoje žinių apie Kalifornijos lietuvius ir netruksta.

Turime po ranka rašyt. Jurgio Gliaudos parašytą ir 1966 m. išleistą „Šv. Kazimiero parapijos Los Angeles mieste“ istoriją, iš kurios sužinome, kad pirmieji lietuviai čia ėmė atsirasti perito amžiaus pabaigoje. 1905 m. įkurta jų pirmoji organizacija — SLA kuopa. Ligi I pasaulinio karo lietuvių atsirado žymiai daugiau, bet parapija įkurta tik 1941 m., kai čia apsigyveno į pasaulinę parodą New Yorke atvykęs kun. Julius Maciejuskas ir dėl prasidėjusio karo nebegalėjęs Lietuvą sugrįžti. 1939 m. Los Angeles miesto įkurtas Lietuvos garbės konsulas. Lietuviškos pamaldos šventose bažnyčiose pradėtos laikyti 1931 m. 1941 m. įsigytas ir bažnyčios reikalams pritaikytas pirmasis jos kuklus pastatas, įsteigta parapija. 1946 m. šis pastatas buvo parduotas ukrainiečiams ir iš presbiterijonų nupirktas kitas pastatas, pavestas antrąją bažnyčia. Parapijos įkūrėjas prel. Julius Maciejuskas mirė 1947 m. Klebono pareigas perėmė iš Vakarų Europos atvykęs kun. Jonas Kučingis, čia jau dirbęs vikaru. Jis vadovavo parapijai ligi 1984 metų ir atliko labai didelius darbus. Per 37 įtempto darbo metus jis pastatė naują erdvą bažnyčią (trečiąją iš eilės), praplėtė parapijos žemės plotą, pastatė mokyklą, kleboniją, parapijos salę, seselių vienuolių namus, įruošė erdvą automobiliams pastatyti aikštę ir kt.

Beveik visas Los Angeles ir apylinkės lietuvių ne tik religinis, bet visuomeninis ir kultūrinis gyvenimas risisi su parapija. Čia yra pradžios ir lituanistinė mokykla, salės ir kitos patalpos renginiams, susirinkimams. Čia renkasi ne tik tikintieji, bet ir nuo religijos nutolę lietuviai, lietuviškas jaunimas. Ir visus parapija jungia, priglaudžia. Taip yra todėl, kad visą laiką parapijos vadovai bei kunigai buvo geri lietuviai patriotai. Kunigų, kurie atstumią lietuvišką jaunimą, čia nebuvo ir dabar nėra. Gausūs parapičiai eina su savo dvasios vadovais, o šie su parapičiais. Taigi Los Angeles ir apylinkės lietuvių didžiausia stiprybė ir yra Šv. Kazimiero parapija, kuriai šiuo metu vadovauja naujasis klebonas kun. Algirdas Olsauskas. Bet ir senasis klebonas prel. J. Kučingis tebėra „gyvas“. Jis apsigyveno klebonijos pastatu II aukšte, gražiai įruošta butelyje, kur, be ko kita, yra jo gausūs lietuviškų knygų ir kitų vertybių rinkinys.

Spaudos darbuotoja A. Skiriamas paruošė ir išleisime „Kalifornijos lietuvių almanache“ yra apie 1800 dar „gyvų“ lietuvių bei jų šeimos narių adresų bei telefonų, organizacijų sąrašai. Tai

lietuviška „telefono abonentių knygelė“. Iš jos sužinome, kad Los Angeles, Santa Monicos ir artimose apylinkėse šiuo metu dar veikia netoli 50 lietuviškų organizacijų. Čia yra surašytos gyvosios religinės, visuomeninės, bendruomeninės, kultūrinės, politinės, jaunimo, moterų, pašalpinės organizacijos, įvairūs klubai. Suregistruoti lietuviai profesionalai — gydytojai, inžinieriai, statybininkai, prekybininkai, advokatai, pramonininkai, fotografai ir kt. Yra ir vienas „privatus detektyvas“, kelios nejudomo turto pardavimo įstaigos. Pažymėtini Tautiniai namai su sale. Reikia pasidžiaugti, kad jų vadovybės plačiai atvėrė savo namų duris lietuviams skautams, kurie čia įsiruošė patalpas sueigoms ir sandėli stovykliniams reikmenims sudėti. Beje, skautai, esantiuose kalnuose turi puikią (jau išmokėta) stovyklavietę su reikiama įrengimais.

Jau daugelį metų parapičiai džiaugiasi puikiu choru, kurį nuo 1953 m. veda muzikas Bronius Budriūnas. Įsigyti geri vargonai. Kas savaitę lietuvių gali klausytis savo radijo pusvalandžio „Lietuviai leidžiamos „Lietuvių dienos“, „Lietuviai Amerikos vakaruose“, parapijos skautų ir kt. biuletiniai. Na, visko čia vistiek nesurašysime...

Tačiau „nėra namų be dūmų“. Lankantis Los Angeles lietuvių kolonijoje, pasikalbėjus su visuomenės veikėjais bei organizacijų vadovais, teko pastebėti, kad lietuvių kultūrinę veiklą, tiesa, yra gyva, bet galėtų būti dar geresnė, gyvesnė. Atrodo, kad nemažas skaičius vietos lietuvių veikėjų yra dug daugiau įsitraukę į politinį šio krašto gyvenimą, kaip į lietuvišką veiklą.

Politiame gyvenime čia beatodairiškai ir labai gausiai remiama, tiesa, pozityvi Pabaltiečių laisvės organizacija (Baltic American Freedom League) ir Respublikanų partija, kaip grynai lietuviški veikalai. Tai teko pastebėti ir platinant „Lietuvos bažnyčių“ knygas bei renkant aukas jų išleidimui: nemaža suma čia sudėjo pensininkai ir kiti mažiau pasiturintieji asmenys, tačiau beveik nepajudėjo vadina mieji lietuviai „miljonieriai“. Rodos, kad panašiai yra ir kitais atvejais, kai reikia lėšų lietuvių kultūriniam reikalams.

Galima buvo pastebėti, kad Los Angeles lietuviai, praturtėję ir geriau įsikūrę, labai skiriasi nuo jų panašių žydų turuolių. Kai pastarieji vis daugiau aukoja savo Izraeliui ar kitiems žydų reikalams, tai mūsų šaliai tosta nuo lietuvių, retai talyvauja lietuviškuose renginiuose ir dar mažiau savo tautiečių kultūrinės pastangas remia.

Taigi gerai, kad yra dar daugybė lietuvių pensininkų, gilių lietuvių patriotų, kurie neretais atvejais savo „naslės skatikais“ lietuviškas pastangas paremia.

Iš viso, neskaitant kai kurių minėtų ir nemintų negero-lygi, lietuviškoji veikla Los Angeles lietuvių kolonijoje yra pozityvi. Čia kaip ir nėra „reorgiškų“ apraškų, o jeigu kur ir yra, jos nežymios. Vietinis Altos skyrus gražiai sutaria su Lietuvių Bendruomene ir pozityviai, vieni kitų netrukdydami, dirba. Reikia tad linkėti, kad toliau lietuviški reikalai ir lietuviška veikla nesilpnėtų. Tam yra gerų vilčių — stipri ir pakankamai lietuviška vidurinė ir jaunosios kartos.

AR MES ESAME VERTI LAISVĖS?

Spalio 26 d. New Yorko Imigracijos teisme bus sprendžiama Pabaltijo valstybių nepripažinimo politikos realybė. Jungtinių Amerikos Valstybių valdžia per savo atstovus OSI teigia, kad Estija neegzistuoja ir estas Karl Linnas todėl turėtų būti deportuojamas į dabartinę Sovietų Sąjungą. Teisėjas šioje byloje yra iškęs klausimą: ar nepripažinimo politika egzistuoja ar ne? Tad klausimas yra išėjęs iš teisinės arenos į politinę. Mūsų politinis pajūgumas Amerikos sistemoje parodys, ar teisėjo sprendimas bus mūsų naudai, ar ne.

Šia tema ir bendrai apie OSI darbus kalbėjo adv. Povilas Žumbakis rugsėjo 23 d. New Yorko lietuvių visuomenės. Tai pagrindinės mintys, paruoštos Americans for Due Process.

Tarnyba Sovietų kėslams

Po penkerių metų veiklos OSI įtikinčiai pasirodė ne kaip JAV-ių teisingumo, bet kaip sovietinio režimo geriausi draugai. Per tą trumpą laiką, kartodami savo „Kongreso mandata“ gaudyti ir deportuoti iš JAV-bių nacius ir jų kolaborantus, OSI aiškiai parodė savo tikrąjį tikslą, kuriam joks Kongresas tikrai nedavė mandato, būtent skelbti pasauliui Sovietų propagandą, pasinaudojant JAV-bių teisine sistema.

Jeigu tai anksčiau nebuvo aišku, tai dabar yra visiškai aišku. OSI tik naudojasi JAV-ių įstatymais atlikti kitų užsibrėžtus tikslus.

Remiami Teisingumo departamento bei visos JAV-bių valdžios milžiniškų institucinių išteklių, OSI pareigūnai išvystė glaudžius santykius su sovietine teroro organizacija — KGB. Dirbdami ranka į ranką su KGB, OSI ne tik atlieka savo neoficialų tikslą (t.y. perrašymą rytų Eruopos istorijos ir apšmeižimą jos gyventojų), bet tuo pačiu padeda sovietams „atitaisyti“ savo istorinius „žygius“.

OSI nepripažįsta sovietinio teroro. Jie nemato ir nenori girdėti apie milijonus sovietų nukankintų aukų. Nei istoriniai faktai, nei teisingas istorijos balansas, nei teisingumas nepastoja OSI kelią. OSI ir KGB istorijos interpretacija yra vienoda. Buvo kalti tik fašistai antro

pasaulinio karo žudynėse. Komunistai buvo ir yra nekalti draugai.

Ieškoma tiesa ar statomi paminklai?

Dabartinis OSI viršininkas Neal Sher neseniai viešai pasisakė, kad OSI darbai bus su laiku įvertinti, kai bus įrodyta ir dokumentuota lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių ir kitų už geležinės uždangos kraštų kaltę žydų naikinime. Ne teisingumas, ne teismo procedūra, o perrašymas istorijos yra aiškus OSI tikslas.

Ne naciai, ne jų kolaborantai, bet visos rytų Europos tautos yra kaltinamos OSI ekspertų. Prieš visas šias tautas OSI pareigūnai veikia, iškreipdami tobulus JAV-bių teisingumo principus, juos panaudodami nenumatytiems įstatymo tikslams. OSI nebuvo Kongreso įsteigta istorijos perrašymui ir paminklų statymui. OSI veikla yra ne tik įžeidimas visų rytų europiečių ir istorijos, bet jų darbas yra pažeidimas aukščiausių JAV-bių teisingumo principų.

Paskutiniai trys federalinio teismo sprendimai (lietuvių Kungio, latvio Sprogio ir ukrainiečio Kowalchuko byloje) aiškiai parodo JAV-bių teisėjų neapykantą OSI veikimo metodams. Teisėjai yra pavadinę OSI pareigūnus KGB „partneriais“, „draugais“ ir net „broliais“. Bet OSI to negana. OSI yra pasiryžusi ir toliau veikti prieš rytų europiečius — prieš tuos, kurių kraštai yra sovietų užgrobti.

Ką daro mūsų veiksniai?

Pamatę tokią neteisę ir grubią OSI veiklą, ypač nukreiptą prieš lietuvius, pavieniai lietuviai, veikdami Americans for Due Process organizacijos rėmuose, įvairiais būdais energingai ir sumaniai kėlė ir kelia OSI žalingą ir pavojingą veiklą Amerikos visuomenėi.

Ši maža grupė asmenų aplankė visą eilę lietuvių kolonijų su informaciniais pranešimais apie OSI. Parašyti tūkstančiai laišku, nukeliant tūkstančiai mylių, vis iškeliant OSI daromą žalą lietuviams.

Visur, kur OSI veikla buvo paaikšinta, visuomenė rodė pasipiktinimą prieš JAV-bių pareigūnus, kurie naudoja teisų sistemą savo savanau-

diškiems tikslams. Visuomenė ne tik pasipiktino, bet reikalavo akcijos. Ji tebereikalauja akcijos ir veiklos krypties nustatymo iš savo vadų.

Po kiekvieno pristatymo bei išimties klausytojai yra pasiūlę prisidėti prie darbo prieš OSI daromą žalą. Dažnai tai yra jauni žmonės, pirmą kartą pajutę aiškų darbo reikalą. Visur pasigirsta pageidavimas, kad veiksniai parodytų kelią ir nustatytų gaires. Kiekviename pristatyme iškyla klausimas: „Ką daro mūsų veiksniai?“

Po penkerių metų OSI bendradarbiavimo su KGB ir po jų įsidrąsinimo, kai patyrė mūsų pasyvumą, OSI pagaliau parodė savo tikrąjį veidą esto Karl Linno byloje. OSI advokatas, visai nekreipdamas dėmesio į prezidento ir Kongreso pasisakymus nepripažinimo politikos atžvilgiu, drąsiai be jokios gėdos teismui pareiškė Jungtinių Amerikos Valstybių vardu, kad Estija neegzistuoja, kad šis Estijos pilietis yra bekrastis ir kad jis turi būti deport-

tuojamas į dabartinę Sovietų Sąjungą. Sovietų okupuotoj Estijoje Linno laukia suaudymas.

Nebėra laiko posėdžiauti

Mūsų veiksniai prieš porą metų sukūrė bendrą Lietuvių teisėms ginti komitetą — fondą. Simboliškai per abejus metus Alta, Vlikas ir JAV LB kiekviena įnešė po vieną tūkstantį dolerių apkaltintų lietuvių gynybai ir medžiagos rinkimui. OSI ir jų draugai išleidžia daugiau per valandą, šmeiždami lietuvių vardą ir Lietuvos istoriją.

Mūsų veiksniai finansškai negali atremti OSI išdo, bet ar ne laikas rimtai prisidėti prie mūsų tautiečių ir tautos gynybos? Ar ne laikas stoti į tikrą kovą prieš Lietuvos priešus?

Prieš porą savaitių Linno advokatas Ivars Berzinš kreipėsi į veiksnius, išdėstydamas dainą problemą ir prašydamas jų pagalbos — politinės reakcijos. Veiksniai bandė susitikti Chicagoje. Dalyvavo JAV LB pirmininkas su dviem valdybos nariais ir Altos vicepirminin-

kas. Vliko atstovai neatvyko. Nutarta greitai laiku susitikti Clevelande ištirti, kas ir kieno yra daroma ir kaip galima bendrai reaguoti į mums daromą žalą.

Į Clevelandą atvyko Altos, JAV LB ir PLB atstovai ir Vliko stebėtojai. Buvo nutarta OSI reikalui, bent kas liečia nepripažinimo praradimą, skubiai ir vienin-gai veikti. Sutarta susitikti už savaitės Kennebunkporte, Maine, sustatyti konkretų darbo planą.

Kennebunkporte įvyko pilnas posėdis. Šį kartą dalyvavo visi veiksniai. Konkretaus veiklos plano ir reaguavimo į nepripažinimo praradimo krizę dar neteko matyti. Laukiame.

Spalio 26 dieną teisėjas spres nepripažinimo klausimą. Yra rinkimo metai. Politikai yra jautrūs ir priemaniai. Laukiame gairių iš savo vadų su nekantrumu.

Amerikos lietuviai, įvertindami laisvę, persiuntė varpą į nepriklausomą Lietuvą. Į šį varpą jie įrašė laisvės gaires visoms ateinančioms kartoms: „O, skambink per amžius vaikams Lietuvos, tas laisvės nevertas, kas negina jos“.

Nebėra laiko posėdžiauti — tam buvo penkeri metai. Nebėra laiko atidėti sprendimų. Yra laikas ginti Lietuvą. Ateities tautos neatleis mums, jeigu mes šį momentą praleisime.

Americans for Due Process

ATSIPRAŠINĖJIMO ESTAFETĖ

Kad Havajų salų moterys garsėja grožiu, žino visas pasaulis, bet, kad Havajų vyrų joms nenusileidžia mandagumui, girdėjo nedaugelis. Pasakojama, kad praevius, užmynęs kitam ant kojos, jį mandagiai sustabdo, žemai nusilenkia ir, atkišęs priekinį savo koją, sako: „Aš nematysiu ramių sapnų, kol jūs man neužminsitė“. Tada užgautasis praevius užmina ant kojos pirmajam ir atsako: „Aš nematysiu nei ramių, nei neramių sapnų, jei jūs man napakartositė to paties, galbūt aš prispaudžiau jūsų koją kiekiau“. Viskas paprastai baigiasi tuo, kad vienas iš dviejų, taip mandagiai bemindžiodamas, užlipa ant kojos pro šalį einančiam trečiajam.

Tada vienas ramus gali sau eiti, o likusieji du atsiprašinėjimo estafetę tesia toliau...

Juozas Kučkailis

Kun. Bernardas Čepulis, apie kurį atkarpoje eina A. Masionio atsiminimai.

BERNARDAS ČEPULIS

Kunigas, pedagogas, kankinys

ANTANAS MASIONIS

Tuo tarpu ateina ir klebonas kun. A. Sivickas. Jie abu mudu užikrina, kad mes galime be jokio rūpesčio grįžti atgal, nes viskas bus tikrai išspręsta teigiamai. Stasys Dabušis mums pasisakė, kad jis buvo savaitgaliai atvykęs iš Kauno į tėviškę, bet ryto grįžtas atgal ir savo tarnybą Švietimo ministerijoje ir mūsų prašymus pristatys pats asmeniškai Švietimo ministru. Mes galvojomė, kad gal mums reikėjo dar pasimatyti ir su progimnazijos direktorium kun. Čepuliu. To, žinoma, negalėjome padaryti, nes jis buvo mokykloje, kuri buvo už kokio kilometro nuo klebonijos, be to, Stasys Dabušis mudu užtikrino, kad jis su direktorium susisieksias, reikalą aptarsias, ir viskas busi tvarkoje. mes gal sau ramiai grįžti atgal ir laukti atsakymo, kuris, jis manąs, visu šimtu procentu busi teigiamas.

Ir tikrai, nepraėjus nė dviem savaitėm, gavome žinią, kad Leipalingio progimnazijoje jau atidaro- ma ir ketvirtoji klasė ir kad Leipalingio valsčiaus ir apylinkės tėvai, turį vaiku ketvirtoje klasėje kitose mokyklose, gali juos perkelti į Leipalingio progimnaziją. Pirmiausiai, žinoma, persikėlėme visi tie, kurie jau buvome padavę prašymus. Veisiejų progimnazijos ketvirtoje klasėje liko tik apie šeši mokiniai. Kadangi tokia klasė buvo per mažą egzistuoti, tie šeši mūsų klasės draugai irgi persikėlė į Leipalingį.

Šį mano i Leipalinzi persikėlimo epizodą

plčiau paminėjau dėlto, kad šis persikėlimas į kitą mokyklą ir patekimas naujo direktoriaus kun. B. Čepulio globon mano paties ir mano klasės draugo Stasio Šerkšo gyvenime turėjo lemiamos reikšmės. Jei mudu būtūmėm pasilikę Veisiejuose, mudviejų, o ypač mano gyvenimas būtų nuėjęs kita kryptimi ir bent as būčiau negalėjęs baigti jokios aukštesnės mokyklos iš viso.

Iš pradžių mano tėvai buvo labai nepatenkinti mano prisidėjimu prie organizavimo minėto samoklo. Jie man prikaišiojo, kad tuo savo žygiu as niekuo nepađėjęs sau, tik kitiems. Sau net žymiai pakenkęs. Mat, mano tėvai buvo labai neturtingi ir, leisdami mane į mokslą, darė be galo didelę auką, daug ką atitraukdami nuo savęs pačių ir nuo mano brolio. Dar baigus man pradžios mokyklą, tėvas mane įtaigojo, kad to mokslo man jau užteksią ir kad ir su tokiu mokslu as galėsiąs gauti laisukanėšio arba valsčiaus raštininko vietą. Tik verkte išsiverčiau, kad dar kaip nors leistų man baigti vieną kitą klasę.

Visa laimė, kad, klieriko Antano Vaškevičiaus paruoštas, patekau iš karto į Veisiejų progimnazijos antrąją klasę. Tad vieneri metai jau susitaupe. Pirmuosius mokslo metus tėvai šiaip taip ištvėrė, o antraisiais, kai jau buvau trečiojoje klasėje, tėvas man reikalingi savo pusbrolį (mat, šis irgi nebuvo turtingas ir turėjo nemažą šeimą), kad priimtų mane bent vieneriems metams į savo šeimą, žinoma, už atlyginimą. Taip baigiau dar ir trečiąją klasę, ir pradėjau ketvirtąją Veisiejuose. Bet kai persikėliau į Leipalingį, ten jau tokio tėvo pusbrolio nebuvo, ir niekas čia pusbrolį manęs nelaikė, o iš namų iškėičioti kasdien 11 kilometrų negalėjau. Reikėjo gyventi miestelyje, mokėti už kambary ir šeiminių, kuri laikydavo mokinius, pristatyti maistą. Tėvai namie šiaip taip prasimatindavo, bet siūsti man maistą nebuvo iš ko. Man labai norėjosi baigti ketvirtąją klasę, bet buvo gaila ir tėvų.

Ir štai šiuo sunkiausio mano gyvenime apsisprendimo metu įvyksta stebuklas. Taip, tikras stebuklas. Gal tai buvo ataskymas į mano tėvų maldas, nes man mokslas labai gerai sekėsi, jie matė, kaip as norėjau toliau mokytis, bet buvo bejėgiai man kaip reikiant padėti, tai bent meldėsi už mane.

Buvo šitaip. Vieną dieną, kai jau buvome praleidę kokias dvi, tris savaites Leipalingio progimnazijoje, pasibaigus lietuvių kalbos pamokai ir mokiniams einant iš klasės, mokytojas Antanas Kučinskas pamoja man pasilikti. Priėjau, ir jis man sako: „Tave nori pamatyti direktorius. Užėik po pamokų į jo kabinetą“. Ir viskas. Pasakė ir nuėjo. Pirmiausiai man atėjo mintis, kad gal kur nors mano elgesys direktoriui nepatiko ar kokią nors kitokią pastabą norėjo man padaryti. Atrodė, niekur nebuvau nusikaltes, bet su nekantrumu ir tam tikra įtampa laukiau pamokų galo.

Suskambėjus paskutinės pamokos skambučiui, nedrąsiai einu pas direktorių. Pasibeldęs įeinu ir randu direktorių ne vieną, bet su kitu mokiniu, su trečiuoju Mečislovu Bulaka (dabar vienas iš žymesniųjų okupuotos Lietuvos grafikų, gyvena Vilniuje). As lyg stabteliu tarpduryje, bet direktorius man pamoja, sakydamas: „Prašau įeiti, nes jūs abudu man reikalingi“. Mudu pasisodinę, direktorius šitaip tą reikalą mudviem aiškina: „Progimnazijai reikalingas sekretorius. Galėčiau pasamdyti suaugusį žmogų, bet norėdamas padėti geriems ir neturtingiems mokiniams (Bulakos motina buvo našlė, turėjo dar vieną jaunesnį berniuką ir taip pat gana sunkiai vertėsi), tad nusprendžiau tą vietą pasiūlyti judviem abiem. Manau, kad abu bendromis jėgomis galėsite tą darbą atlikti po pamokų arba vakarais. Už tą darbą gautumėte V kategorijos atlyginimą, 200 litų per abudu į mėnesį. Kaip jums atrodo šis pasiūlymas?“

(Bus daugiau)

Vasario 16 gimnazijos klasių pastato kaspino perkirpimas ir pašventinimas. Iš kairės: V. Grigutis, A. Siugzdinis, kun. Fr. Skėrys, kun. A. Bernatonis ir gimnazijos direktorius A. Smitas.

NAUJI MOKSLO METAI VASARIO 16-TOS GIMNAZIJOJE

Mokiniai, atvykę iš visų pasaulio kampų, rugpjūčio 27 d. rinkosi vėliavų aikštėje. Seni draugai sveikinosi lietuviškai, bet buvo girdėti vokiečių, anglų ir ispanų kalbos iš naujų mokinių, kurie dar kantriai laukia išmokyti ar patobulinti tėvų kalbą. Visiems džiugu, visi vos nusiramina ir gieda Lietuvos himną. Kaip nesidžiaugsi? Tik prieš pora mėnesių pusė pilies nudegė, o dabar naujas klasių barakas jau pastatytas, mokyklos pastatas pertvarkytas berniukų bendrabučiu, naujų lietuviškai kalbančių mokytojų daug ir mokinių skaičius nuo perėtų metų žymiai didesnis. Šiokia pradžia aišku, kad ateinančieji metai bus išskirtiniai.

Po vėliavos pakėlimo mokiniai, mokytojai, darbininkai ir svečiai kartu nueina į bažnytelę, kurioje kunigas J. Dėdinas ir kunigas F. Skėrys laikė ekumenines pamaldas. Įspūdingas pamokslas dar daugiau pakėlė ūpą susirinkusiems. Visi išėjo iš bažnyčios su supratimu, kad jų džiaugsmas ir pasiryžimas kasmet atnaujinti gimnazijos dvasią stiprina ne tik jaunųjų lietuviškumą, bet ir jų krikščioniškumą.

Prie naujo klasės barako direktorius A. Smitas, nors patys praleidęs vasarą atstatydamas mokyklą po gaisro nelaimės, mielai sveikino iš atostogų sugrįžusius mokinius ir pristatė jiems naujo barako

statytojus: Vytautą Grigutį ir Petrą Gavėną iš Punsko ir jų vadovą Antaną Siugzdinį, Sr. A. Siugzdinis, pranešė direktoriui, ne tik padėjo pastatyti baraką be jokio užmokescio, bet užbaigė darbus per tris savaites. Mokiniai taip pat jam paplojo ir sušuko valio. Direktorius toliau pristatė naujus mokytojus ir vedėjus — Ronaldą Tesnau, mokyklos inspektorių, vokiečių ir rusų kalbos mokytoją bei sporto vedėją, Genę Venckuviene, mergaičių bendrabučio vedėją, Lijoną Lipaitę, jos pavaduotoją ir dailės, rankdarbių ir sporto mokytoją, Vainį Aleksą, berniukų bendrabučio vedėją ir anglų kalbos mokytoją. Po pristatymų gimnazijos kuratorijos valdybos pirmininkas kun. A. Bernatonis, taręs keletą žodžių, pašventino naują baraką.

Taip prasidėjo naujieji mokslo metai. Mokiniai praleido popietę, įsikurdami, susipažindami su vienas kitu ir vedėjais. Vakare prie lauzo dar neišvargę mokiniai skatino akordeonistą atsitempti instrumentą ir, kol lauzas užgeso, jau buvo išdainuota daug linksmių ir švelnių lietuviškų dainų.

Šiais mokslo metais gimnazija turi 78 mokinius iš devynių kraštų — JAV-bių, Kanados, Argentinos, Brazilijos, Kolumbijos, Venecuelos, Australijos, Mali ir Vokietijos. Vainis Aleksa

JAU 300,000 DOL.

LITUANISTIKOS KATEDRAI

Lituanistikos katedros idėja, iškelta 1978 m. PLB seime Toronte, po šešerių metų virsta realybe. Nuo šių metų rudens Illinois universitete Chicagoje pradėjo veikti pirmoji ir vienintelė laisvajame pasaulyje Lituanistikos katedra. Bet jai veikti pagrindai tebedaromi. Pernai lapkričio 5 d. universitetui buvo įteikta 200,000 dol. suma — stambiausia ir sunkiausia surinkta. Dar 100,000 įteikta universiteto vadovybei praėjusį penktadienį, spalio 5 d. Pinigų įteikimo iškilmės vyko universiteto administraciniam pastate, 601 S. Morgan nuo 3 val. iki 5 val. p.p. Iš lietuvių pusės dalyvavo apie 40 asmenų ir iš universiteto — jo vadovybė.

Po pusvalandžio pasisveičiavimo įteikimo iškilmės prasidėjo universiteto salėje. Jas pravedė naujoji lituanistinių kursų profesorė dr. Violeta Kelertienė. Čekius įteikė Jonas Kavaliūnas, Švietimo tarybos ir vėjus komiteto pirmininkas, ir Stasys Baras, LF tarybos pirmininkas.

Šia proga trumpas kalbas pasakė PLB pirm. V. Kamanas, J. Kavaliūnas, prof. N. Moravcevič, priėmęs čekius, universiteto kancleris D. Langenberg ir Slavų departa-

mento vedėja B. Sljivic-Simsic, tardami trumpus, bet labai siltus žodžius lietuviams. Slavų departamento vedėja pranešė, kad ji šį departamentą įsijungus Lituanistikos katedrai, jo pavadinimas pakeistas į Department of Slavic and Baltic Languages and Literatures. Baigiamajį žodį tarė Lituanistikos katedros vedėjas prof. dr. Bronius Vaškėlis.

Po įteikimo iškilmių vėl buvo bendrauta tarpusavyje, bendrauta su universiteto vadovybe, kuri čia pat vaišinosi universiteto ir mūsų paruoštais užkandžiais.

Lituanistikos katedra — realybe. Ji veikia. Daugeliui idomu, kiek ji turi klausytojų. Tris — V. Dundzilą, A. Jakimavičiūtę ir D. Račiūnaitę. Daug ar mažai? Pokalbyje vienas iš universiteto pareigūnų pareiškė, kad tai labai gražus skaičius. Lietuviams, ypač pesimistams, atrodo, kad tai mažas skaičius. Bet atsiminkime, kad Lituanistikos katedra dirbs ne tik mokymo darbą (kuriam reikia studentų), bet ir mokslinį (kuris gali apsieiti ir be studentų).

Lėšų telkimo pasiektas pusiaukelis. Kelio atgal nėra nei optimistams, nei pesimistams: dar reikia sutelkti 300,

JALTOS DEKLARACIJA IR WILSONO 14 PUNKTŲ

JUOZAS VITENAS

Churchillis savo memuaruose rašo: „Kai aš buvau Washingtono po amerikiečių įsijungimo į karą ir Edenas pranešė apie sovietų vyriausybės pageidavimą absorbuoti Pabaltijo valstybes, aš reagavau nepalankiai... Bet dabar, praėjus trims mėnesiams ir įvykiams spaudžiant, aš nemanau, kad ta moralinė pozicija gali būti fiziškai išlaikyta. Mirtiną kovą yra neteisinga prisiimti didesnę našta negu tą, kurią gali panešti tie, kurie kovoja už didesnę reikalą. Mano nuomonė apie Pabaltijo valstybes buvo ir yra nepasikeitusi, bet aš manau, kad nebegalio jos palaikyti šiuo metu“ (Hinge of Fate, by Winston S. Churchill, 327 psl.).

1942 kovo 7 d. Churchillis taip rašė Rooseveltui: „Didėjantis karo sunkumas įtikino mane, kad Atlanto chartos principai neturėtų būti taip aiškiniami, kad nepripažintų Rusijai sienų, kurias ji turėjo, kai Vokietija ją užpuolė. Tai buvo pagrindinis dalykas (basis), dėl kurio Rusija pritarė šiai chartai, ir aš manau, kad rusai žiauriai likvidavo priešiškus žmones Pabaltijo valstybėse etc., kai jie užėmė šias sritis karo pradžioje. Todėl aš tikiuosi, kad jūs galėsite duoti mums laisvas rankas pasirašyti sutartį, kurios Stalinas nori kaip galima greičiau“.

Sutartis, kurią Churchillis norėjo su Stalinu pasirašyti, buvo dėl Sovietų Sąjungos pokario sienų, kuriomis Pabaltijo valstybės būtų buvusios priskirtos prie Sovietų Sąjungos. Tačiau Rooseveltas ir valstybės departamentas griežtai pasisakė prieš tokią sutartį, ir taip ji liko nesudaryta.

Šios Churchillio memuarų ištraukos parodo nuotaiką, kuri dėl Pabaltijo valstybių vyravo jau 1942 m., ir tai gali padėti išsiaiškinti, ar Churchillis, Stalinas ir Rooseveltas, pirmininkai Jaltoje Išlaisvintos Europos deklaraciją, taikę ją ir Pabaltijo valstybėms.

Br. Nemickas teigia („Draugas“, 1984 m. rugsėjo 22 d.), kad „Išlaisvintos Europos deklaracijos taikintinumą pats jos tekstas net dviem atvejais nusako gana aiškiai“, ir pacituoja pačią deklaraciją bei prez. Reagano Amerikos lenkams senesniai pasakytą kalbą. Tačiau nei deklaraciją, nei prez. Reagano kalbą nemiminos Pabaltijo valstybės, bet kalbama apie iš nacių valdžios išvadotas šalis. Tai kur įrodymas, kad deklaracija taikyta Pabaltijo valstybėms? Per mažai pasakyti, kad „Valstybės departamentas, ruošdamas Išlaisvintos Europos deklaracijos projektą, žinojo, kad ir Jungtinės Amerikos Valstybės, ir Didžioji Britanija, ir visa eilė kitų laisvojo pasaulio kraštų nepripažįsta Pabaltijo valstybių inkorporacijos Sovietų Sąjungonai“. Jei taip, tai kaip suprasti cituotas Churchillio memuarų ištraukas? Ar Jaltoje jis jau buvo pakeitęs savo nuomonę? Jei taip, tai kodėl jis tylėjo, kai Stalinas siūlė Lietuvą priimti į Jungtines Tautas kaip sovietinę respubliką, kad padidintų Sovietų Sąjungos balsų skaičių? Kodėl Rooseveltas tuomet Lietuvą

pavadino Sovietų dominija? Atsakymui į šiuos klausimus reikia Jaltoje dalyvavusių pareigūnų liudijimų ar autoritetingo deklaracijos aiškinimo. B. Nemicko nuomonė čia nieko nereikia, jei ji neparemta tokiais šaltiniais. Jei jis nurodytu tuos šaltinius, klausimas būtų išspręstas.

Be to, nors prez. Wilsonas Lietuvos nepaminėjo nei savo kalboje, nei 14-koje punktu, tačiau jo vyriausio patarėjo Edwardo M. House priežiūroje buvo parengti 14-kos punktu aiškinimai, kurie buvo priimti ir naudojami Taikos konferencijoj Paryžiuje, aiškinant 14-kos punktu programą. Štai kas juose pasakyta apie lietuvius: „Pirmas klausimas yra, ar rusų teritorija yra ta pati, kuri priklausė buvusiai rusų imperijai. Aiškiai ne, nes 13-tas punktas numato nepriklausomą Lenkiją, tai pasiūlymas, kuris atmeta (Rusijos) imperijos atstatymą. Kas pripažįstama teisėta lenkams, tikrai turi būti pripažinta suomiams, lietuviams, latviams ir galbūt taip pat ukrainiečiams“.

Toliau paaiškinime sakoma, kad šių tautybių problema sukomplicuoja du faktai: pirmas, kad jos turi prieštaraujantių pretenzijų, ir antra, kad po evakuacijos jose gali pasireikšti bolševikų revoliucija. Del to, kaip toliau sakoma, taikos konferencija turi pripažinti suomių, estų, lietuvių, ukrainiečių de facto vyriausybės su sąlyga, kad bus sušaukti jų seimai sudaryti faktinėms vyriausybėms, kai tik taikos konferencija nustatys naujų valstybių sienas (Documents of American History, Edit. by Henry S. Commager, 317-323 psl.).

Tai yra žymus skirtumas tarp Wilsono 14-kos punktu ir Išlaisvintos Europos deklaracijos. Wilsono 14 punktu programa aiškiai pasisako už visų tautų laisvę be jokių kvalifikacijų, o Išlaisvintos Europos deklaracija taikoma tik iš nacių Vokietijos dominavimo išlaisvintoms tautoms. Be to, Išlaisvintos Europos deklaracijoj kalbama tik apie nacizmo ir fašizmo lik čių išnaikinimą, bet visai neužsimenama apie komunizmą, kurio nesėjai jau prieš karą buvo paverę ne tik Pabaltijo valstybes, bet Ukrainą, Gruziją, Armeniją ir kitas. Bet nenuostabu, nes vienas jos autorių buvo Stalinas.

Tiesa yra, kad lietuviai pasinaudojo Wilsono 14-kos punktu programa, bet ne kokiu „išryškintu ir specialiai Lenkijai skirtu tautų apsisprendimo principu“. Lenkams buvo skirtas tik vienas iš 14-kos punktu. Tačiau ir kituose punktuose daugiau ar mažiau buvo kalbama apie tautų laisvę, o prez. Wilsonas savo garsioje kalboje 1918 m. sausio 8 d. išdėstydamas tuos 14-kos punktu, aiškiai pasisakė už visų tautų laisvę ir nepriklausomybę.

Jis taip kalbėjo: „Visoje programoje, kurią išdėstiau, yra ryškus vienas principas. Tai yra teisingumas visoms tautoms ir tautybėms ir jų teisė gyventi lygiai naudojančias laisvę bei saugumą vieni

su kita, nepaisant, ar jos būtų stiprios ar silpnos. Jei šis principas nebus priimtas tarptautinio teisingumo struktūros pagrindu, jokia jos dalis negalės išlaikyti“.

Be to, nors prez. Wilsonas Lietuvos nepaminėjo nei savo kalboje, nei 14-koje punktu, tačiau jo vyriausio patarėjo Edwardo M. House priežiūroje buvo parengti 14-kos punktu aiškinimai, kurie buvo priimti ir naudojami Taikos konferencijoj Paryžiuje, aiškinant 14-kos punktu programą. Štai kas juose pasakyta apie lietuvius:

„Pirmas klausimas yra, ar rusų teritorija yra ta pati, kuri priklausė buvusiai rusų imperijai. Aiškiai ne, nes 13-tas punktas numato nepriklausomą Lenkiją, tai pasiūlymas, kuris atmeta (Rusijos) imperijos atstatymą. Kas pripažįstama teisėta lenkams, tikrai turi būti pripažinta suomiams, lietuviams, latviams ir galbūt taip pat ukrainiečiams“.

Toliau paaiškinime sakoma, kad šių tautybių problema sukomplicuoja du faktai: pirmas, kad jos turi prieštaraujantių pretenzijų, ir antra, kad po evakuacijos jose gali pasireikšti bolševikų revoliucija. Del to, kaip toliau sakoma, taikos konferencija turi pripažinti suomių, estų, lietuvių, ukrainiečių de facto vyriausybės su sąlyga, kad bus sušaukti jų seimai sudaryti faktinėms vyriausybėms, kai tik taikos konferencija nustatys naujų valstybių sienas (Documents of American History, Edit. by Henry S. Commager, 317-323 psl.).

Tai yra žymus skirtumas tarp Wilsono 14-kos punktu ir Išlaisvintos Europos deklaracijos. Wilsono 14 punktu programa aiškiai pasisako už visų tautų laisvę be jokių kvalifikacijų, o Išlaisvintos Europos deklaracija taikoma tik iš nacių Vokietijos dominavimo išlaisvintoms tautoms. Be to, Išlaisvintos Europos deklaracijoj kalbama tik apie nacizmo ir fašizmo lik čių išnaikinimą, bet visai neužsimenama apie komunizmą, kurio nesėjai jau prieš karą buvo paverę ne tik Pabaltijo valstybes, bet Ukrainą, Gruziją, Armeniją ir kitas. Bet nenuostabu, nes vienas jos autorių buvo Stalinas.

GRIAUDĖKITE DANGŪS

Gamtoje išgirsti Dievą stengėsi ir Beethovenas, sukurdamas didingą muziką psalmės žodžiams: „Dangus skelbia Dievo garbę“. Geriau pažintume ir atjaunume Dievą, jei laikas nuo laiko Te Deum himno žodžiai, „Tave amžina Tėvų garbina visa žemė“, didingos melodijos garsais pervertų mūsų sielą.

Ignas Naujokas

ALFONAS GRAUSLYS IESKAU TAVO VEIDO

Dvasinio ugdymosi įtaigos II papildyta laida

Šioje knygoje nagrinėjamos religinės temos ar bent religijai artimi klausimai. Joje talpinama 10 skyrių: Gyvenimo būdas apsprendžia tikėjimą. Kančia — Dievo veido šviesoje. Nėra man gera be tavęs. Grožis — Kelias į Dievą. Grožio šaltiniai. Gera širdis. Dievažmogio širdies atspindys. Širdis krikščioniškos meilės taryboje. Visas tavo. Evangelija ugdo dvasingumą. Didžiųjų asmenybių mintys.

360 psl. Išleido Priskėlimo parapija Toronte. Kaina su persiuntimu \$11.00. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street Chicago, IL 60629

Juozas Masilionis

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

Timbers Char House Restoranas atidaromas Highland Parke. Reikalingas prityręs duonos ir saldžių pyragaičių kepėjas. Reikalinga kalbėt angliskai. Pukius atlyginimas ir prideda. Skambinti 498-1277

NUOMOJAMA — FOR RENT

ISNUOM. mūrinis bungalow Brighton Parke arti California Ave. Skambinti po 8 val. vakaro 523-5291

ISNUOM. naujai dekoruotas 4 kamb. butas rūs. Rami vieta. Brighton Parke. Skambinti po 6 val. vakaro telef. 445-3485.

MISCELLANEOUS

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarde ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

VALOME KILIMUS IR BALDUS

Plaukams ir vaskuojame visų rūšių grindis BUBNY'S Tel. — RE 7-5168

A. VILIMAS MOVING

Apraustas perkraustymas Įvairių atstumų Tel. 376-1882 arba 376-5996

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna aprausta. Priešmaže MASTER CHARGE ir VISA Tel. — WA 5-8063

FASHION CARPETS KILIMAI

Lietuvių prekyba 3304 W. 63 St. — Tel. 778-9064

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai PARDAVIMAS IR TAISYMAS MIGLINAS TV 2346 W. 69 St., tel. 776-1486

PLATINKITE "DRAUGĄ"

ISIGYKITE DABAR

Zvejs — tai vienas pavalkias iš labai puošnios dal. POVILO PUZINO monografijos, kuri yra didelio formato ir talpina net 28 spalvotas reprodukcijas. Kartu ir XX amžiaus Madonų, apdovanotas aukščiausia premija tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New York. Puiki dovana ir tinka bet kurioms progoms įteikti bet kam: sveitinamajam ar lietuviui. Kaina su persiuntimu 27 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai prideda \$1.50 valstyjos mokestis.

REAL ESTATE

BUTŲ NUOMAVIMAS

Drandimas — Valdymas Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimas

BELL REALTY

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie — 778-2233

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood — Tel. 254-7490

Taip pat daromi Vertimai, Giminių iškviatimai, pildomi Pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

Savininkas parduoda 8 butų namų apylinkėje 61-os ir Kedzie. Gerame stovy. Geros pajamos. Nori skubiai parduoti. Skambinkite po 5 val. vak. 434-2406.

DEMESIO

GRYBS, GRYBS

Lietuviškas dainorišis mažeslems Leidinėlis paruoštas rūpestingai, dainos ir iliustracijos lengvai suprantamos. Tai graži dovana mažeslems. Parinktų eilėraščių muziką atkūrė — Daiva Matulionytė de Sa Pereira. Iliustracijos — Raminta Baukytė-Lapšienė ir Renatė Anysaitė-Gudat. Techniškas paruošimas ir pagalbiniai darbai — Raminta Raslaviciūtė-Saib, Laima Bačinskaitė-Salčiūnienė ir Austė Paliokaitė-Vygantienė. Išleido Lietuvių-Amerikiečių priešmokyklinio amžiaus samburis. Spaudė „Draugo“ spaustuve. Didelio formato, 84 psl. Kaina su persiuntimu 4 dol.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

JUOZAS NAKUTAVICIUS

su Dana Summers-Striugaite ir orkestras "LIETUVA"

DAINUOK IR SOK

Ateisiu, mergužele, ateisiu. Sapnų piliis. Krinta lapai. Myliu. Kur gimtine mylimas. Pirmosios gėlės ir kitos dainos.

Kaina su persiuntimu 13 dol.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Apsimoka skelbtis dien. „DRAUGA“ nes jis plačiausiai skatamas lietuvių dienraštis, gį skelbimų kainos yra vi siems priimamos.

KAI DURŲ SKAMBUTIS SUSKAMBĖS...

Sypsena — žmogaus veidrodis ir palaima, mūsų tautosakos dainose apdainuota, pasakojimuose apvainikuota. Ir kai tviškės laukuose spalio mėnesio didžioje rudens talkose suždavo kuliamosios mašinos, susirinkdavo daug talkininkų, ūkininkai nuzūrėdavo darbininkus, ypač samdinius, kurie tikti kitiems metams. Tie, kurie dirbdavo su sypsena lūpose, atrinkdavo į gerųjų tarpą, o susiraukėlius keikė — blogųjų tarpą. Joniškiečiai patalkėse dainuodavo, kad sypsena angelai su daina lydi, o piktiūmoms nenaudėliams velnias smalą verda.

Sypsena pasipuošė balfininkai pradėjo didžiąją rudens talką, lankydamiesi lietuvių gyvenamuosius namus, skambindami durų skambučius, prašydami aukų „ne sau, ne sau, bet sesei, broliui ten toli, toli vargantiesiems“. Kaip tose tautosakos dainose, juos lydi angelų daina, ta pati daina lydi ir tuos, kurie su sypsena atidaro duris, nuosirdžiai priima svečią, mielai atiduoda skirtą auką.

Balfui reikia aukų, nes pagalbos reikalingų bei prašančiųjų skaičius didėja, brangsta ir pagalbos teikimas. Į Balfą įstaigą kasdien ateina daug laišku iš viso pasaulio vietovių prašančių pagalbos. Štai prašymas iš Urugvajau, Montevideo, kur gyvena senutė Ona Danilevičienė su sūnumi invalidu. Jai pasiūsta didesnė suma, kad galėtų pasistatyti būdelę, nes dabar gyvena lauke po skardiniu stogeliu. Tokių ašarotų laišku šimtų šimtai.

Balfui reikia ir talkininkų, aukų rinkėjų, nes senoji balfininkų gvardija retėja. Veiklos žymūnai, kaip Juozas Mackevičius, Antanas Kareiva, sunkiai serga ir laukia, kas juos pavaduos. Petras Anužis, atšventęs 87-ji gimtadienį, uolus balfininkas, aukų rinkėjas ir rėmėjas, persikėlęs gyventi į Cicero, laukia jį pavaduojančių. Jis rėmėdinių skaičių siuntinių pasiuntė per Balfą — per šimtą naujų drabužių dėžių. Anužis, buvęs valsčiaus sekretorius, mokesčių inspektorius, žvalus, žemaitiškai žekus, bekopijas į devyniasdešimtmetį, pasiskundė, kad nebegali kalnų verst. Tik šią vasarą pirmą kartą pajutau, kad senatvė atėjo, sako juokaudamas... Nebegaliu gerti alaus, pasiguodžiu arbatos

Laiškas redakcijai

GERBIAMAI „DRAUGO“ REDAKCIJAI:

Gerai suprantant, kad įvairias konferencijas spaudoje komentuoti yra labai sunku, kai juose daug kalbėtojų, o reportažo vieta ribota ir mintys turi būti labai sutrauktos, vis dėlto norėtumėsi atsiriboti nuo Broniaus Nainio straipsnyje „Bendruomenininkų pasitarimas Dainavoje“, „Draugo“ spalio 11 d. laidoje, pasitaikiusios užuominos, jog mano referate buvo apgailestauta, „kad per daug išleidžiama menkaverčių knygų ir kad per daug yra kitokios menkaverčių kūrybos“. Atvirksčiai, cituodama kai kurias mūsų visuomenės pažiūras į knygų leidybą, jos gausą, kaip tik norėjau parodyti kaip vieną akivaizdų rodiklį to išsvijusio kultūrinio potencialo, apie kurį toje sesijoje turėjo būti kalbama. Apgailestauju, jeigu priešingas mano minties supratimas kilo dėl galimos sklandumo stokos, glaustam referate bandant vystyti kelis argumentus iš karto.

Su pagarba,
Aušra Liulevičienė

skystimėliu. Paklaustas apie praėjusias dienas, kai rinko aukas, kokius prisiminimus turi, pasidžiaugė, kad žemaitėliai tai geriausi. Džiaugiasi, kad jo anūkas dr. Alvydas Arbas aktyviai įsijungė į visuomeninį darbą ir tikisi, kad su laiku jį pavaduos Balfio veikloje. Jaunimas tegu bruzda savo tarpe, labdaros darbe turi dirbti vyresnio amžiaus lietuviai, jis pabrėžė. Kiek suraukęs kaktą, stipresniu žemaitišku balsu pasakė, jog jis girdėjęs iš kitų rinkėjų, esą žmonių, kurie neaukvoja Balfui ar aukoja skūpiais centais, išsigalvoja įvairiausių išsisukinėjimų, kažkokių senų, nebūtų sąskaitų suvedimų, kad kadaise nieko negavę, buvę užmiršti. Bet, ačiū Dievui, tokių turbūt esą labai mažai, pasakė vėl sypsodamasis, bent jam jų netekę sutikti. Din-dilin,

rodos, skamba durų skambučiai, rodos, matau, kai sypsena sypsny pasitinka, girdžiu balfininko padėkos žodžius už aukas, aukotojo, kad jį aplankė ir auką priėmė... Ačiū!.. ačiū!..

Eidamas Lietuvių plazos gatvėmis matau žiburiuojančius namus, prie stalo sėdinčius tėvynainius ir rašančius aukos čekius Balfui — United Lithuanian Relief Fund of America... Tegū laiškanešiai pavaduoja balfininkus.

Balfui aukos skrenda lėktuvais iš rytų ir vakarų, šiaurės ir pietų, siunčiami iš vietovių, kur tik lietuvių gyvenama, adresu: Balfas, 2558 West 69th Street, Chicago, Illinois 60629.

Vyt. Kas.

Kelias, kuris veda į dangų, yra laistomas ne rožių kvepalais, o darbo prakaitu ir skausmo ašaromis.

Sylvan

Liet. draudžiamosios parodos metu susitikę Los Angeles kultūrininkai su parodos rengėju B. Kvikiu. Iš kairės: Val. Varnas, Br. Kviklys ir V. Trumpa.

Nuotr. Edm. Kulikausko

A.†A. Marcelė Knataitienė

gyveno Lemonte, Illinois (anksčiau Chicagoje). Staiga mirė spalio 13 d., sulaukusi 88 m. amžiaus.

Dideliame nuliūdime pasiliko duklė Aldona Laurinaitienė ir jos vyras Antanas; broliu duklė Irena Kerelienė, jos vyras arch. Albertas Kerelis, jų dukterys Jovita, Gintarė, Dainė ir sūnus Albertas, jr.; artima giminaitė Alina Vadeišienė ir jos dukterys Regina ir Laimutė. Kiti giminės: kazimierietė seselė M. Ruth; Kathryn Liepa, jos vyras Peter ir šeima; Joe Saimen ir kiti. Kanadoje liko giminaitė Cecilija Ladygienė ir šeima.

Priklausė Vytauto Didž. šaulių rinkinei, Šv. Kazimiero Lietuvių kapinių sklypų savininkų draugijai, LB Brighton Parko apylinkė, Brighton Parko Lietuvių Namų savininkų dr. jai. Buvo Lietuvos Dukterų dr. jos, Balfio, Alvado, „Margučio“ ir kt. rėmėja. Amžina narė lietuvių jėzuitų, marijonų, pranciškonų ir Šv. Kazimiero seselių vienuolių rėmėjų. Priklausė Šv. Pranciškaus trenininkų, Šv. Judo, Amžinojo Rožančiaus ir Gyvojo Rožančiaus draugijoms.

Kūnas pašarvotas pirmadienį, spalio 15 d., 5 val. p.p. Eudeikis laidotuvių koplyčioje, 4330 So. California Ave. (Tel. 523-0440). Antradienį, spalio 16 d., 7 val. vak. bus oficialus atsiveikinimas su velione. Laidotuvės įvyks trečiadienį, spalio 17 d., 9 val. ryto iš koplyčios bus išlydėta į Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje 9:30 val. įvyks gedulingos pamaldos. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero liet. kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti atsiveikinime ir laidotuvėse. (Vietoje gėlių prašoma aukoti labdarai).

Nuliūdę duklė ir žentas

A.†A. GRAŽINAI VALAVIČIŪTEI

jaunystėje iškeliavus į amžinybę, liūdiintiems TĖVAMS, broliui ALBERTUI, sesutei RŪTELEI ir GIMINĖMS reiškiamė nuosirdžią užuojautą ir kartu liūdimė.

ŠERKŠNIŲ ir VASILIAUSKŲ ŠEIMOS

Mylimam Tėvui

A.†A. ROBERTUI KOSMONUI mirus,

jo sūnų ROBERTĄ KOSMONĄ ir dukterį ONĄ PAULIKIENĘ su ŠEIMOMIS ir visus GIMINES giliai užjaučiame ir kartu liūdimė.

SOFIJA, KAZYS ir VYTENIS BEIGAI

„ONE WAY“

Pompėjoje, kuri buvo užpilta, išsiveržus Vezuvijaus ugnikalniui 79 m. po Kristaus, jau būta gatvių, turėjusių vienos krypties eismą. O

vienos krypties automobilių eismas pirmą kartą buvo įvestas tik 1906 m. Philadelphiaje, 1907 m. New Yorke ir 1908 m. Bostone.

DRAUGAS antradienis, 1984 m. spalio mėn. 16 d.

A.†A. ROBERTUI KOSMONUI mirus, reiškiamė gilią užuojautą dukrai Onutei, sūnui Robertui ir jų šeimoms.

ANGELA ir VYTENIS DIRKIAI
DANA ir KAZYS KELPSAI
ANGELĖ ir ANTANAS STROPAI
ALDONA ir VYTAS VAITKAI

Pranešame savo draugams ir pažįstamiems, kad 1984 m. rugsėjo mėn. 16 d. Los Angelėj, trečioji dienoj po sėkmingos širdies arterijų operacijos, netikėtai mirė mūsų mylimas vyras, tėvelis, tėvukas ir uošvis

A.†A. JONAS MOCKUS

Palaidotas rugsėjo 20 d. Forest Lawn kapinėse Glendale, California.

Liūdesyje pasilike:

žmona Nelė S. Mockuvienė
dukterys Rūta ir Vilija ir
sūnus Gintaras su šeimomis.

Lietuvos dukterų draugijos uoliai narėi

A.†A. ONAI PULKAUNIKIENEI

mirus, dukterį DANGUOLĘ, žentą EUGENIJŲ, anūkus VIVĄ ir DARIŲ ir dukterį LAIMĄ su ŠEIMA nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

BEVERLY SHORES LIETUVOS
DUKTERYS

Korp! „Romuva“ filisteriui

A.†A. ALBERTUI GASPARAIČIUI mirus,

giliame liūdesyje likusiems broliui BERNARDUI su ŠEIMA bei kitiems ARTIMESIEMS reiškiamė nuosirdžią užuojautą.

KORP! „ROMUVA“ NARIAI

A.†A. STASEI VANAGŪNIENEI mirus,

skausmo prisilėgtą vyrą STASĮ, sūnus RAMONĄ, STASĮ, ARVYDĄ, jų šeimas ir artimuosius nuosirdžiai užjaučiame.

BALFO Chicago Apskritis Valdyba

Lietuviškos veiklos vargo pelei, motinai, močiutei ir uošvei

A.†A. ONAI PULKAUNIKIENEI amžinybėn iškeliavus,

DUKRAS, VAIKAIČIUS ir ŽENTUS nuosirdžiai užjaučiame.

KLEMENSAS ir ANELĖ ZUKAUSKAI
Sunny Hills, Florida

A.†A. PALMIRAI GRAUŽINIENEI mirus, jos vyrui Baliui Graužiniui ir sūnui Valdui reiškiamė nuosirdžią užuojautą.

IGNAS ir MARIJA JANAVIČIAI
VALDEMARAS ir APOLONIJA ŠENBERGAI

Galvojau apie juos, parimęs pakelės žolėj, akis į mėlynas erdves įsmeigęs.
Galvojau apie jų gyvenimą ir būsimas kartas.
Kurios atėję augs, subręš ir, kai jau bus diena šviesioji pasibaigus,
Mirtin nulenks be baimės galvas išdidžias.

Aš supratau tada žydėjimo ir subrendimo prasmę giliai.
Ir buvo sieloj taip ramu, kai užėjęs kalvose,
Kai žemė, upių vandenys ir tamsūs mėlynai miškai giedojo tyliai:
Gyvenk per mus, kad mes galėtum amžinai gyventi per tave.

V.M.

Spalio 19 d. sueina vieneri metai nuo

A.†A. ALFONSO RIMO

mirties. Amžinybėn išėjo jausdamas didelę ramybę ir taiką savo sieloje.

Šv. Mišios bus aukojamos Tėvų Jėzuitų koplyčioje spalio 20 d., šeštadienį, 10 val. ryto.

Jo brangų atminimą gerbiant, giminės, draugai ir pažįstami kviečiami prisiminti jį savo maldoje.

Liūdiintys — žmona, sūnus,
duktė ir jų šeimos

Mielą valdybos narį

KAZIMIERĄ ROŽANSKĄ,

mirus jo seseriai

A.†A. Eleonorai Matulienėi

Lietuvoje, nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

CHICAGOS ANGLIJOS LIETUVIŲ
KLUBAS

EVANS-EVANAUSKAS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

(Anksčiau buvę 6845 S. Western Avenue)

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

9837 S. Kedzie Avenue, Evergreen Park, Illinois

Koplyčios taip pat Marquette Parke Chicagoje ir priemiestčiuose
TEL. — 422-2000

E U D E I K I S

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių direktoriai

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

APLINK MUS

x Olandų „Dainos“ ansamblio lietuvių liaudies dainų koncertą Lietuvių Jaunimo sąjunga nusprendė trečiadienį, spalio 17 d., 7:30 val. vak. pakartoti Jaunimo centre. Olandus atkvičiant daug pasidaravo Vytenis Rasutis.

x Prof. Br. Vaškelis, katedros vedėjas, padarys lituanistikos katedros vakaronėje pagrindinį pranešimą apie lituanistikos katedros vaidmenį lietuvių kultūriname gyvenime, apie jos uždavinius bei planus. Vakaronė bus spalio 19 d., penktadienį, 7 val. vak. Jaunimo centro kavinėje. Visi kviečiami. Po programos vaisės ir pabendraavimas.

x Dr. V. Kelertienė, Lituanistikos katedros profesorė ir juro komisijos pirmininkė, įteiks Lietuvių Rašytojų draugijos premiją poetui Leonui Lėtui už jo poezijos rinkinį „Trakas“ spalio 28 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Jaunimo centre. Premijų įteikimą ir literatūros vakarą rengia Lietuvių Rašytojų draugija. Visi kviečiami atsilankyti. Po programos bus kavutė kavinėje. Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje ir prie įėjimo.

x „Onos veidas“, Algirdo Landsbergio 2-ju veiksmų komedijos spektakliai, Chicago Jaunimo centre rengiami lapkričio 22 d., ketvirtadienį, Padėkos dieną, 4 val. p. p. ir penktadienį 7:30 val. p. p. Vaidina Los Angeles dramos sambūris. Bilietai gaunami „Margučio“ raštinėje ir Vaznelių prekyboje.

x Sen. Charles Percy atvyksta iš Washingtono šį sekmadienį, spalio 21 d., dalyvauti Tautiniuose namuose ruošiamame Lino Kojelio pagerbime. Dalyvaus taip pat ir Don Adams (Adomaitis), Illinois Respublikonų partijos pirmininkas, ir eilė kitų valdžios pareigūnų.

x Lietuviškas priėmimas svečiams, atsilankiusiems į „Here's Chicago“ festivalį, bus rytoj, trečiadienį, nuo 6:30 iki 8:30 val. vak. Water Tower Pumping Station pastate, 163 E. Pearsin St. I priėmimą kviečia Balzeko lietuvių kultūros muziejus.

x Šv. Kazimiero lietuvių kapinių sklypų savininkų draugijos metinis susirinkimas bus sekmadienį, spalio 21 d., 2 val. p. p. Gage Parko salėje prie Western ir 55 gatvės. Bus pranešimai ir einamųjų reikalų svarstymas. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

x Alberta Astraitė-Singh, Milbrae, Cal., mūsų rėmėja, atsuntė 20 dol. dienaščiui palaikymui ir kartu pratęsė jo prenumeratą. A. Astraitė skelbiame garbės prenumeratorė, o už lietuviško žodžio rėmimą labai ačiū.

x M. Kleinaitis, St. Petersburg, Fla., mūsų artimas bendradarbis, pratęsdamas „Draugo“ prenumeratą, pridėjo ir 22 dol. dienaščiui stiprinimui. M. Kleinaitis skelbiame garbės prenumeratorium, o už paramą labai ačiū.

x Inž. Vladas Stropus, Chicago, Ill., Lietuvių operos choro veteranas, grąžindamas lėšų telkimo laimėjimų šaknelės, pridėjo ir 20 dol. auką. Labai ačiū.

ARAS
Daugiametis ir taisyklės visų rūšių
STOGŲ
su aukštu patikimumu esant
apdrausti. Pats prižiūri darba
ARVDAS KIELA
737-1717

x „Draugo“ redaktoriai Mykolas Druga, PLB valdybos bei JAV LB tarybos prezidiumo vicepirmininkas ir buvęs ALTo tarybos narys, ir Algirdas Pužauskas, ilgametis ALTo veikėjas, Chicago Lietuvių tarybos narys, buvęs Brighton Parko LB apylinkės kelių valdybų narys, pakviesti ir sutiko įeiti į ALTo rengiamo X-tojo Amerikos lietuvių kongreso spaudos komisiją. Kongresas bus spalio 27 – 28 dienomis Burbank, Ill. Tuo stiprinami ryšiai tarp veiksmų – ir tarp veiksmų ir spaudos.

x Dail. Nijolės Baniienės kūrinių paroda, atidaryta spalio 12 d. ir meno mėgėjų lankoma praėjus savaitę, bus atdara ir ateinančią savaitę, spalio 19 – 21 dienomis. Penktadienį nuo 6 iki 9 v. v., šeštadienį ir sekmadienį nuo 11 val. r. iki 7 v. v.

x Vėlinės Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse bus sekmadienį, lapkričio 4 d. 12 val. prie Steigėjų paminklo. Bus malda, pasauliečio žodis, padėjimas vainiko mirusiųjų pagerbimui, įžiebimas Vėlinių žvakės ir giesmės. Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė dalyvaus garbės sargyboje. Po iškilnių vyks individualus kapų lankymas. Bendruomenės komitetas ir sklypų savininkų draugija kviečia visuomenę gausiai dalyvauti Vėlinių iškilmėse.

x Leonas Svederskas spalio 11 d. mirė okupuotoje Lietuvoje. Buvo baigęs Jurbarko gimnaziją ir Karo mokyklą. Nepriklausomoje Lietuvoje buvo karininkas. Liko žmona ir duktė. Amerikoje liko nušildime jo sesuo Genė Puniškienė su šeima ir žmonos sesuo Marcelė Ariėnė su vyru St. Petersburg, Fla.

x Melrose Parko Balfo 117 skyriaus valdyba prašo įteikti aukas Z. Sinkevičienei, O. Junkerienei, R. Barauskaičiai, O. Barauskienei ir A. Stankevičienei. „Draugo“ rugsėjo 25 d. laidoje buvo klaidingai paskelbtos pavardės.

x „Chronicle of the Catholic Church in Lithuania“, nr. 62, anglų kalba išėjo iš spaudos. Vertė ir paaiškinamąją įžangą parašė kun. K. Pugevičius, redagavo Marian Skabeikiene. Šiame numeryje liečiami atsiliepiami apie Šv. Kazimiero jubiliejų, padėka Šv. Tėvui ir kt. Viršeliai papuošti Šv. Petro ir Pauliaus bažnyčios Vilniuje nuotrauka ir žemėlapiu tu vietovių, kurios liečiamos „Kronikoje“.

x Romas Šileris, pastoviai gyvenantis Frankfurte, V. Vokietijoje buvo kelias savaites JAV ir aplankė Chicago. Aplankė visą eilę asmenų bei lietuviškų renginių. Atgal į Frankfurtą išvyko rugsėjo 29 d.

x ALRK Moterų sąjungos Chicago apskrities suvažiavimas bus šį sekmadienį, spalio 20 d., 1 val. p. p. Marijonų vienuolyno salėje, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicagoje. Šeiminkės – Chicago apskrities valdyba. Tikimės, kad kuopų atstovės pasistengs dalyvauti pagal apskrities šūki dirbti Bažnyčiai, tautai ir katalikų moterų labui.

x Stasė Pautienienė, Cicero, Ill., velionio dail. Juozo Pautieniaus žmona, lankėsi „Draugo“ administracijoje ir ta proga įteikė 10 dol. lėšų telkimo komitetui. Labai ačiū.

x Visi kviečiami dalyvauti Lino Kojelio, Baltųjų Rūmų vicedirektoriaus tautinių grupių reikalams, pagerbime šį sekmadienį, spalio 21 d. 2 val. p. p. Lietuvių Tautiniuose namuose. Pobūvį ruošia Liet. Respublikonų Illinois lyga. Pakvietimai gaunami Vaznelių prekyboje, 2561 W. 71st St., Chicagoje. (pr.)

Olandų ansamblis „Daina“. Iš kairės: Paul de Boer, Marga Grooff, Marjolein Sprengers, Man de Wende, Gosse Taekema, Jan Sleumer; sėdi: Betty Huend, Esther den Brinker. Nuotr. J. Meilaus

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

OLANDŲ KONCERTAS LIETUVIŠKAI

Lietuvių Jaunimo sąjunga į Chicago atskvietė iš Amsterdamo, Olandijos, lietuviškų dainų repertuarą parengusių olandų meno vieneta „Daina“. Jų koncertas buvo spalio 14 d. Jaunimo centre salėje. Dalyvių tiek prisirinko, kad reikėjo papildomų kėdžių.

Jų ansamblio pradžia – 1982 m., kai buvo pakviesti atlikti programą Olandijos lietuvių suvažiavime. Juos paskatino neseniai iš Lietuvos atvykęs J. Kaplanas, sudomines muzikos studentą Paul de Boer. Tas būsimasis chormeisteris, Hilversoumo (netoli Amsterdamo) konservatorijos studentas, sudarė iš olandų, pamėgusių lietuvių dainas, „Dainos“ ansamblių. Jie išmoko dainuoti sutartines, vestuvių, darbo ir kitas dainas, lietuvių kompozitorius ar „Dainos“ vadovas Boer paruoštas dviem, trimis ir keturiems balsams. Jie jau koncertavo Leidschendam, Liege

x Union Pier, Mich., Lietuvių draugija, atsuntė „Draugui“ 50 dol. auką, švenčiant 75 metų gyvavimo sukaktį, laisše malonius linkėjimus ta prasminga šventės proga, palinkėjo geros sėkmės, būti neįsustojusiu lietuviško spausdinto žodžio išraiškos didžiuoju švyturiu viso pasaulio lietuviškajai šeimijai. Laiską pasirašė – V. Bigelis, pirmininkas ir A. Klimavičius, sekretorius. Labai ačiū už gražią paramą savai spaudai ir nuosirdžius linkėjimus.

x Konstancija ir Vaclovas Nenortai, Manchester, Ct., vertindami lietuviško žodžio reikšmę mūsų šeimijoje, pratęsė „Draugo“ prenumeratą su 22 dol. auka. K. ir V. Nenortus skelbiame garbės prenumeratoriais, o už savos spaudos rėmimą labai ačiū.

x Rimantas L. Vaitkus, Paradise Valley, Ariz., mūsų garbės prenumeratorius, pratęsė „Draugo“ prenumeratą ir kartu pridėjo 50 dol. lietuviškos spaudos stiprinimui. Rimantą Vaitkų ir toliau laikome garbės prenumeratorių sąrašė, o už mielą auką tariame nuosirdžiu ačiū.

x Alfredas Kulyš, Chicago, Ill., Lietuvių operos choro veteranas, pratęsdamas „Draugo“ prenumeratą, pridėjo ir 25 dol. dienaščiui paramai. A. Kulį skelbiame garbės prenumeratorium, o už rėmimą lietuviško žodžio tarimui nuosirdžiu ačiū.

(Belgijoje), Paryžiuje (lietuvių jaunimo centre), Amsterdamo, o spalio 13 d. studentams Illinois universitete, Chicagoje. Jų vadovas Boer taip susižavėjęs lietuvių muzika, kad, būdamas pianistas, pradėjo ruošti Ciurlionio muzikos rečitaliui.

J. Kapačinskui padarius įvadą, lyg „Dainos ir Rimanto“ pasakos fone prasidėjo koncertas. Per salę žygiuodami olandai dainavo „Metajėla“ (seną lietuvių sutartinę). Paskiauo padainavo „Siuntė mane motinėle“ (aranžuota Boerio), „Klevis“ (Boerio). Visi dainininkai jaunos išvaizdos, patrauklūs. Pasakos slinkti aiškinant ir dainuojant, ekrane matėsi atitinkami vaizdai. Švariai skambėjo „Bekit bareliai“ (Ciurlionio). „Kai mes augom“ su maloniu duetu ir kvintetu.

Dainininkų balsai švarūs ir skambūs. Tarp dainų taikliūs pasakojimo posmus, parašytus J. Sleumer, išverstus K. Černiaus, perteikė J. Kapačinkas. Sklandžiai nuskambėjo V. Paketurio harmonizuota „Prieš kalną beržai“. Netikėtas naujumas buvo tu olandų lietuviškų skudučių muzika. Ir vėl Ciurlionio harmonizuota daina „Du broliukai stovėjo“. Visą laiką dirigavo ansamblio vadovas Paul de Boer.

Visas koncertas buvo skirtas liaudies melodijoms. Jie padainavo sutartinę „Aš kapnapė sėjau“. Su bežodinėmis melodijoms palydą buvo pradėta daina „Susvarsčyk“, aranžuota paties Boerio. Jis pažįsta lietuvių liaudies melodijų garsus. Nuskambėjo Ciurlionio harmonizuota „Vai tu, Dieme“. Pasigėrėjimo sukėlė

rauda, kurią atliko švelnaus balso solistė Marjolein Sprengere „Oi aš nelaiminga“. Pirmoji koncerto dalis baigta „Kas subatos vakarėlį“.

Ansamblio dainininkai – sopranai Marga Grooff (aktore) ir Marjolein Sprengere (pedagogė), altai – Esther den Brinker ir Betty Hund (abidvi terapistės); tenoras Jan Sleumer (istorijos studentas); bosai – Gosse Taekema (olandų kalbos mokytojas) ir Han de Winde (chemijos studentas). Savo kostiumams jie panaudojo lietuviškas spalvas: geltoną, žalią, raudoną.

Petraukos metu J. Rasutis paskelbė, kad trečiadienį, spalio 17 d., 7:30 val. vak. bus šio olandų koncerto antras spektaklis Jaunimo centre.

Sekmadienį antrą koncerto dalį olandai pradėjo Boerio harmonizuota „Oi žiba žiburėlis“. Tešiant liudies melodijas, skambėjo Naujalo harmonizuota „Ko liudi, putinėli“. Solistė B. Hund jautriai perteikė raudą „Vyrelis, mano“. Su svajingu liūdnumu nuskambėjo Brazio harmonizuota „Jau saulutė leidos“, trio vyrų ir moterų padainavo „Ar aš tau, sese, nesakiau“.

Solistės Marga Grooff ir Marjolein Sprengere padainavo „Motule mano“. Olandų repertuare matyti pamėgimas Ciurlionio. Jo aranžuota „Vai, močiute“, jie sklandžiai perteikė ir Karoso aranžuotą „Ei, griežle“. Ir vėl nuskambėjo daini skudučių melodija. Idomiu įvairumu vyko vyrų ir merginų „rungtynių“ daina: „Linelis“. Šypsenomis lydima ši humoristinė daina publikos buvo su ypatingu dėmesiu sutikta. Jos žaismingumas kėlė „biso“ šauksmus. I

Rimas Damijonaitis, pakeitęs Apple kompiuterio raidyną į lietuvišką, kalbasi su lit. mokyklos vedėju J. Placū R. Damijonaitis ateis į mokyklą vyresniems mokiniams praversti kompiuterio pamokas. Nuotr. Gintaro Plačo

pabaigą nuskambėjo „Mylėjau mergelę“.

Visose dainose buvo ryškus ansamblio susidainavimas, rūpestingas pasiruošimas. Publikos pasitenkinimo entuziazmas buvo ypatingas. Ansamblio atstovas padėkojo koncertą suorganizavusiai Jaunimo sąjungai, prigludusių šeimų vaisingumui. Pabaigai ansamblis dar padainavo olandišką dainelę.

Dainininkus lietuviškas papuošė gėlėmis. Valio šauksmai paskatino ansamblių padainuoti smagią: „Jeigu būtų mano valia, būtų žemė žiemą žalia“.

Visas koncertas – tai senacija. Pasisekimas ypatingas. Jį trečiadienį turėtų išgirsti kas dar nebuvo, ypač jaunimas. „Dainos“ ansamblio spalio 20 koncertuos Toronte, o spalio 21 Detroito.

Tie olandai, jei pavyks lėšų surinkti, planuoja paruošti lietuviškų dainų plokštelę.

J. Pr.

ZIBA „ŽIBURĖLIS“

Rugsėjo 5 d. „Žiburėlio“ Montessori mokykla pradėjo antruosius savo gyvavimo metus. Ši mokykla yra prisiglaudusi Lemonto priemiesčio Bromberek mokyklos patalpose.

Didžiojamės išleidę pirmąją „abiturientų“ laidą, džiaugiamės, kad dėmesys mūsų mokyklai didėja, mokinių skaičius auga. Šiuo metu mokyklą lanko 15 priešmokyklinio amžiaus lietuviukų, kurių tėvai susidomėję, kad mažasis prieauglis nuo vaikystės dienų vystytų lietuviškoje aplinkoje. „Žiburėliui“ vadovauja direktorė D. Dirvoniene ir jos asistentė J. Norvilienė.

Valdas Vasaitis, Lemonto „Žiburėlio“ mokyklos mokinys, rūšiuoja kubelius pagal spalvą. Nuotr. D. Dirvoniene

Tėvų susirinkimo metu išrinkta 1984 – 1985 m. valdyba: D. Januškiene – pirm., B. Dailidienė, Ž. Jonikienė, I. Kleinaitienė, R. Sušinskienė, R. ir Š. Valiuliai ir V. Vasaitienė.

Daina Paulikaitė, susikaupusi „Žiburėlio“ Montessori mokykloje.

Ką gi tie mūsų mažamečiai veikia susirinkę toje mokykloje? Diena prasideda 9 v. r. Vaikai suvažiavę turi progos atpasakoti savojo ryto nuotykius, tuo mokymadieni reikšti savo mintis, o paskui skirstosi prie individualių darbėlių. Kaip direktorė pastebi mokyklėlės žiniaraštyje, visi darbiai paruošia vaiko rankutę rašymui, padeda vaiko koncentracijai ir koordinacijai, ugdo savarankiskumą ir tvarkingumą, ar tai būtų indų plovimas, ar klįjavimas

mažų popieriukų ant delių, ar raidžių dėjimas ir t. t. O tų darbėlių, pritaikytų vaiko amžiui bei pajėgumui, mokyklėlėje randame dešimtimis. Rytui įpusėjus vaikai renkasi grupiniams užsiėmimams – mokosi dainuoti, šokti, deklamuoti ir t. t. Svarbiausia, visa tai vyksta lietuviškai, tarp lietuvių draugų, kur pristatoma lietuvių kalba, kultūra ir istorija pagal tų vaikų pajėgumą.

Vytukas Januškis, Lemonto „Žiburėlio“ mokykloje mokosi tvarkingumo plaudamas savo rankutes. Nuotr. D. Dirvoniene

„Žiburėlio“ mokykla jau veikia – pradžia padaryta, – belieka ją išlaikyti ir užtikrinti jai ateitį. O tai tik galima padaryti dvejopai – mokyklai reikalingi mokiniai, o taip pat reikalinga dosniųjų lietuvių finansinė parama. Kviečiame besidomincius šia mokykla tėvelius kreiptis į direktorę (tel. 239-2179), kuri mielai smulkiai supažindins su mokyklėlės veikla.

Tačiau „Žiburėlio“ finansinei ateičiai užtikrinti reikalinga mūsų visų parama. Tėvų komitetas bei mokinių tėveliai intensyviai dirba, ruošdami įvairius renginius, lėšoms suteikti, bet pavieniai rėmėjai savo aukomis šį darbą žymiai palengvina. Tad jei šio dienaščio skaitytojų tarpe būtų tokių, kurie kad ir mažyte auka galėtų prie šio darbo prisidėti, būtumėm nuosirdžiai dėkingi. „Žiburėlio“ adresas: P. O. Box 221, Lemont, Ill., 60439. Pirmasis šių metų lėšom telkti renginys „Spalibalis“ vyks 8 m. spalio 20 d. Rezervacijoms galima skambinti tel. 257-7114. Kviečiame visus, laukiame visų.

Kiekvieno tautiečio atkreiptas dėmesys į „Žiburėlį“ paskatina mus šį darbą tęsti toliau, nes tvirtai tikime, kad tik nuo vaikystės dienų įkvėptas lietuviškumas įgalins tuos mažamečius išsivystyti į brandžius, susipratusius lietuvius, kurie toliau tęs išsivijos kultūrinę, visuomeninę ir politinę veiklą.

Dr. Vitalija Vasaitienė

Advokatas
GINTARAS P. ČEPENAS
2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
Kasdien 9–6 val. vak.
Šeštadienis ir vakaras
pagal susitarimą

Advokatas JONAS GIBAITIS
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
(Ostrauskas)
1000 Jorie Blvd., Suite 364
Oak Brook, IL 60521
Tel. Of. 325-3157
Tel. Rez. 325-6582
Valandos pagal susitarimą